KOMUNISTIČKI ZLOČINI
NISU
ANTIFAŠIZAM

POVODOM MEĐUNARODNOG DANA LJUDSKIH PRAVA,
10. PROSINCA 2008.

I

ZAHTJEVA ZA POVRATAK IMENA KAZALIŠNI TRG DANAŠNJEM TRGU M. TITA

SADRŽAJ

Hrvatski informativni centar
www.hic.hr
prosinac, 2008.

OPČA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

usvojena i proglašena na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda rezolucijom br. 217 /III 10. prosinca 1948. godine

Preambula

Budući je priznanje urođenog dostojanstva te jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu,
budući daje nepoštivanje i zanemarivanje ljudskih prava rezultiralo barbarskim postupcima koji vrijeđaju savjest čovječanstva i daje izgradnja svijeta u kojemu će ljudska bića uživati slobodu govora i uvjerenja te biti slobodna od straha i neimaštine, proglašena najvećom težnjom svih ljudi,
budući daje bitno ljudska prava zaštititi vladavinom prava, kako čovjek ne bi morao pribjeći, kao krajnjem sredstvu, pobuni protiv tiranije i ugnjetavanja,
budući daje bitno promicati razvoj prijateljskih odnosa medu narodima,
budući da su narodi Ujedinjenih naroda u Povelji ponovno potvrdili svoju vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe i jednaka prava muškaraca i žena te odlučili promicati društveni napredak i bolje uvjete života u većoj slobodi,
budu da su se države članice obvezale da u suradnji s Ujedinjenim narodima osiguraju promicanje općeg poštovanja i primjene ljudskih prava i temeljnih sloboda,
budući da je opće razumijevanje tih prava i sloboda od najvećeg značaja za puno ostvarenje te obveze,

sada, stoga,

Opća (Generalna) skupština
proglašava ovu Opću deklaraciju o ljudskim pravima

kao zajedničku tekovinu svih naroda i nacija, kako bi svaki pojedinac i svako tijelo u društvu, imajući ovu Deklaraciju stalno na umu, težili da poučavanjem i obrazovanjem promiču poštovanje ovih ljudskih prava i sloboda te kako bi se postupnim domaćim i međunarodnim mjerama osiguralo njihovo opče i djelotvorno priznanje i primjena medu narodima država članica i medu narodima na područjima pod njihovom jurisdikcijom.

Članak 2.
Svakome pripadaju sva prava i slobode utvrđene u ovoj Deklaraciji bez razlike bilo koje vrste, kao što je rasa, boja kože. spol. jezik. vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje. nacionalno ili društveno podrijetlo. imovina, rođenje ili drugi status.
Nadalje, ne smije se praviti nikakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog statusa zemlje ili područja kojemu neka osoba pripada, bilo daje to područje neovisno, pod starateljstvom, nesamoupravno, ili mu je na neki drugi način ograničen suverenitet.

Članak 3.
Svatko ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost.

Članak 4.
Nitko se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu; ropstvo i trgovina robljem zabranjuju se u svim njihovim oblicima.

Članak 5.
Nitko se ne smije podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni.

Članak 7.
Svi su pred zakonom jednaki i svi imaju pravo na jednaku pravu zaštitu, bez ikakve diskriminacije.

Svi imaju pravo na jednaku zaštitu od bilo kakve diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija, kao i od svakog poticanja na takvu diskriminaciju.

Članak 9.
Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom uhićenju, zatvaranju ili izgonu.

Članak 12.
Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti napadima na njegovu čast i ugled. Svatko ima pravo na zakonsku zaštitu protiv takvog miješanja ili napada.

Članak 17.
1. Svatko ima pravo vlasništva samostalno ili u zajednici s drugima.
2. Nitko ne smije biti samovoljno lišen svojeg vlasništva.

Članak 19.
Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja: to pravo uključuje slobodu zadržavanja mišljenja bez uplitanja i slobodu traženja. primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg medija i bez obzira na granice.

Članak 29.
Svatko ima obveze prema zajednici u kojoj je moguć slobodan i cjelovit razvoj njegove osobnosti.

REZOLUCIJA VIJEČA EUROPE O OSUDI KOMUNISTIČKIH ZLOČINA

Strasbourg, 25. I. 2006.

SKUPŠTINA EUROPSKOG PARLAMENTA
Potreba za međunarodnom osudom zločina totalitarističkih komunističkih režima Rezolucija 1481 (2006)

1. Skupština Europskog parlamenta poziva se na svoju Rezoluciju 1096 (1996) o mjerama za razbijanje ostavštine bivših komunističkih totalitarnih sustava.

2. Totalitarni komunistički režimi koji su vladali u Srednjoj i Istočnoj Europi u prošlom stoljeću, a koji su još na vlasti u nekoliko zemalja svijeta, bili su, bez iznimke. označeni masovnim povredama ljudskih prava. Povrede (ljudskih prava op.p.) su se razlikovale ovisno o kulturi, zemlji i povijesnom periodu i uključivale su pojedinačna
i kolektivna ubojstva i smaknuća, smrti u koncentracijskim logorima, izgladnjivanja, deportacije, mučenja, prisilni rad i druge oblike masovnog fizičkog terora; progone na etničkoj i vjerskoj bazi, povredu slobode savjesti, misli i izražavanja, slobode tiska i također nedostatak političkog pluralizma.

3. Zločini su opravdavani u ime teorije klasne borbe i principa diktature proletarijata. Interpretacija oba principa ozakonila je "eliminaciju" ljudi koji su smatrani opasnima za izgradnju novog društva i, kao takvih, neprijateljima totalitarnog komunističkog režima. Velik broj žrtava u svakoj zemlji su bili državljani te zemlje. To je posebno b:c slučaj sa ljudima iz bivšeg SSSR-a koji su u smislu broja žrtava daleko nadmašili ljudi ostalih zemalja.

4. Skupština priznaje da su, unatoč zločinima totalitarnih komunističkih režima, neke Europske komunističke partije pridonijele postignuću demokracije.

5. Pad totalitarističkih komunističkih režima u Srednjoj i Istočnoj Europi nije bilo u svim slučajevima popraćen međunarodnom istragom zločina koje su ti režimi počinili. Dapače, počinitelji tih zločina nisu izvedeni pred sud međunarodne zajednice, kao što je bio slučaj sa stravičnim zločinima koje je počinio Nacionalsocijalizam (nacizam ,

6. Kao posljedica toga vrlo je niska svjesnost javnosti o zločinima počinjenima od strane totalitarnih komunističkih režima. Komunističke partije su legalne i aktivne u nekim zemljama, iako se u nekim slučajevima nisu distancirale od zločina koje su totalitarni komunistički režimi u prošlosti.

7. Skupština je uvjerena da je svjesnost o povijesnim zbivanjima jedan od preduvjeta da se izbjegnu slični zločini u budućnosti. Dapače, moralna procjene i osuda počinjenih zločina igraju važnu ulogu u edukaciji mladih naraštaja. Jasan stav međunarodne zajednice prema prošlosti može biti smjernica za njihove buduće akcije.

8. Također, Skupština vjeruje da žrtve zločina totalitarnih komunističkih režima koje su još žive ili njihove obitelji, zaslužuju sućut, razumijevanje i priznanje za svoje patnje.

9. Totalitarni komunistički režimi su još uvijek aktivni u nekim zemljama svijeta i zločini se i dalje događaju. Percepcija nacionalnih interesa ne bi smjela spriječiti zemlje u adekvatnom kritiziranju postojećih totalitarnih komunističkih režima. Skupština snažno osuđuje sve te povrede ljudskih prava.

10. Rasprave i osude koje su se dosad izvršile na nacionalnom nivou nekih država članica Vijeća Europe ne mogu osloboditi me8unarodnu zajednicu od zauzimanja jasne pozicije prema zločinima počinjenima od strane totalitarnih komunističkih režima. Ona ima moralnu obavezu da to učini bez daljnjeg odgađanja.

11. Vijeće Europe je dobro pozicionirano za takvu raspravu na međunarodnom nivou. Sve bivše Europske komunističke zemlje, sa iznimkom Bjelorusije, su sada njene članice i zaštita ljudskih prava i vladavina prava su osnovne vrijednosti za koje se zauzimaju.

12. Zbog toga, Parlamentarna Skupština snažno osuđuje masovno kršenje ljudskih prava od strane totalitarnih komunističkih režima i izražava sućut, razumijevanje i priznanje žrtvama tih zločina.

13. Također, poziva sve komunističke ili post-komunističke partije da u svojim zemljama, ako to dosad nisu učinile, ponovo procjene povijest komunizma i svoju vlastitu prošlost, jasno se distanciraju od zločina počinjenih od strane totalitarnih komunističkih režima i da ih osude bez ikakvih, nejasnoća.

14. Skupština vjeruje da će ova jasna pozicija međunarodne zajednice omogućiti daljnje pomirenje. Dapače, da će moguće ohrabriti povjesničare širom svijeta da nastave svoja istraživanja usmjerena prema određivanju i objektivnoj provjeri toga što se dogodilo.

Rasprava skupštine 25. siječnja 2006. (5. zasjedanje) (vidi Doc.10765, izvještaj Povjerenstva za politička pitanja, report of the Politicad Affairs Committee, rapporteur: Mr Lindblad). Tekst usvojen od strane Skupštine 25. siječnja 2006. (5. zasjedanje).

BLEIBURG - MARŠEVI SMRTI ILI KRIŽNI PUTOVI

Tito je idejni začetnik kolona smrti i masovnih likvidacija - nadgledao je njihovu provedbu, naredio uništavanje svih pisanih dokumenata vezano uz masovne likvidacije i uveo drakonske kazne za sve one koji bi na bilo koji način progovorili o žrtvama. Bila je to tabu tema sve do 1990. godine.

Drugi svjetski rat je završio u Europi 9. svibnja 1945. godine. Bili su to najveći poslijeratni pokolji u Europi.
Tito je u to vrijeme dva puta boravio u Moskvi na savjetovanju kod Staljina, od 11. do 28. rujna 1944. i od O5. do 20. travnja 1945.; a bez znanja Churchilla zbog čega je on bio izuzetno ljut.

Ovdje donosimo izvatke iz nekoliko isključivo partizanskih dokumenata. O izvješćima žrtava i svjedoka zločina već je tiskan popriličan broj knjiga, ali o njihovoj istini trebat će progovoriti drugom zgodom.

Obavijest Kabineta maršala Jugoslavije predstojniku britanske vojne delegacije o primitKu depeše feldmaršala Aleksandera od 16. svibnja 1945. o predaji 200.000 Jugoslavena u Austriji, te o evakuaciji britanskih snaga s otoka Visa, Beograd, 17. svibnja 1945.

KABINET MARŠALA JUGOSLAVIJE
Br. 15
17. maja 1945 godine

ŠEFU BRITANSKE VOJNE DELEGACIJE
Molimo Vas obavjestite feldmaršala g. Aleksandera, da je Maršal Tito primio njegovu depešu od 16. maja 1945. g. o predaji 200.000 Jugoslovena koji se nalaze u Austriji i o evakuaciji Vaših snaga sa ostrva Visa.
Maršal se slaže u potpunosti sa predlogom feldmaršala g. Aleksandera i izražava mu zahvalnost. Napred pomenutih 200.000 preuzeće Štab III armije kome su izdate potrebne instrukcije. Slobodni smo Vas umoliti, da nas obavijestite, gde bi se sastala komisija za prijem zarobljenika sa delegatima određenim od feldmaršala g. Aleksandera za primopredaju.

Primite izraze moga poštovanja
Po naređenju Maršala
General major
Ljub. Durič [v.r.)
/Ljub. Durič/

-Ispravno bi bilo Alexander, Harold, britanski feldmaršal, tada zapovjednik savezničkih snaga u Sredozemlju.
-Ljubodrag, načelnik kabineta maršala J.B. Tita.

Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj, 1944.-1946., Dokumenti, str. 116.

Iz razgovora s M. Đilasom u britanskom Encounteru, prosinac 1979.
Jest, Britanci su napravili potpuno krivo što su vratili te ljude nazad preko granice, isto kao što smo i mi učinili potpuno krivo što smo ih sve poubijali. U Wartime ja nisam skrivao svoje mišljenje da su ta ubojstva bila besmisleni čin gnjevne osvete.
Ja bih bio mišljenja da se masovna streljanja tisuća ljudi nisu mogla izvršiti bez direktne Titove naredbe.

A. Beljo, Yu - Genocid, str. 166.,

Zapovijed koju je Tito uputio svim partijskim komitetima i komesarima vojnih jedinica u ožujku 1945. godine koja glasi:

Ovih dana pružit će se prilika da Komunistička partija Jugoslavije preuzme vlast na teritoriju cijele države. Ta prilika trajat će samo nekoliko dana, a možda i samo nekoliko sati, i ako u to vrijeme ne likvidiramo sve naše neprijatelje ta će se prilika zauvijek izgubiti

Politički zatvorenik, svibanj 2007. broj 182.

Iz govora J.B. Tita na mitingu u Ljubljani u svibnju 1945.

Likvidirali smo dvjesto tisuća bandita, a još toliko smo ih zarobili. Stigla ih je ruka naše pravde.

Depeša Vrhovnog štaba JA/Aleksandra Rankovića br. 124 upućena OZN-i za Hrvatsku u kojoj se izražava nezadovoljstvo malim brojem likvidiranih u Zagrebu. kao i o uhićenjima HSS-ovaca, Zagreb, 15. svibnja 1945.

2. Vaš rad u Zagrebu je nezadovoljavajući. Za 10 dana u oslobođenom Zagrebu streljane je samo 200 bandita. Iznenađuje nas ova neodlučnost za čišćenje Zgb-a od zlikovaca. Radite suprotno od naših naređenja jer smo rekli da radite brzo i energično i da sve svršite L prvim danima. Zaboravljate da u Zagrebu sada ima skoro milion stanovnika i da se tu slegao sav ustaški aparat koji je bježao iz unutrašnjosti pred našom vojskom. Sem hapšenja istaknutih H. S .S. - ovaca koji su bili protivnici našeg pokreta ili aktivno radili za ustaše ... može koristiti u pogledu njihovog raskrinkavanja. Međutim šef II odsjeka Zagrebačkog odjeljenja ima neki svoj stav. Njega i inače smjenjujemo s ove dužnosti i tražimo da nam predložite drugog. Ovu depešu pokazati Vladi, potvrdite prijem i budite češće u kontaktu s Ranković.

Vladimir Bakarić, u to vrijeme sekretar CK KPH i od travnja 1945. predsjednik Vlade FD Hrvatske Aleksandar Ranković, organizacijski sekretar CK KPJ, generallajtanant JA, član Vrhovnog štaba NOV i PO Jugoslavije, načelnik OZN-e Ministarstva narodne obrane DF Jugoslavije

Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj, 1944.-1946., Dokumenti, str. 113.

Depeša OZN-e za Hrvatsku br. 118 upućena OZN-i za Bosnu i Hercegovinu o broju izbjeglica u Zagrebu, Zagreb, 16. svibnja 1945.

OZN-i za B.H. Po mišljenju drugova ovdje, popis izbjeglica za sada neizvediv, jer ima oko 250 hiljada izbjeglica u Zagrebu. Naš rad orijentiran na zatvore, logore i skupljanje informacija. Za određeno vrijeme nećemo moči mnogo učiniti, jer je prijavno odjeljenje uništeno. Drago

Isto, str. 114.

Iz knjige depeša OZN-e za Hrvatsku u svezi s postupkom prema nadbiskupu Alojziju Stepincu, Zagreb, 13.-l9.svibnja 1945.

13. svibanj 1945.
Jedan od naših opunomoćenika bio je na razgovoru kod Stepinca. Stepinac kaže da se je bojao i daje zato bio prisiljen da surađuje s ustaškim vlastima. Očekuju posjet naših. Stevo

15. svibanj 1945.
U sporazumu sa drugom Vladom da Stepinca ne hapsimo među prvima, nego iza jednog broja raznih reakcionera. Mi držimo da bi se to moglo sada učiniti. Molim vas, javite vaše mišljenje o hapšenju i postupku sa Stepincem. Stevo

17. svibnja 1945.
Nad Stepincem koji je danas bezbućno uhapšen vodimo privremeno istragu. Molimo vas javite za daljnji postupak s njim, 15. svibanj 1945. Stevo

17. svibnja 1945. (*odgovor Vrhovnog štaba*)
Stepinca treba držati u zatvoru, saslušavati i brzo prikupljati sav materijal o njegovoj neprijateljskoj dužnosti. Postupak prema njemu mora biti dobar, možete ga smjestiti i u neku kuću u gradu pod stažom.

19. svibanj 1945.
Stepinac je kod samog hapšenja smješten onako kako ste vi javili u depeši /. . ./ , Stevo

Stevo je konspirativno ime Ivana Krajačića tadašnjeg šefa OZNA -e za F.D. Hrvatsku

Isto, str. 122.

Iz operacijskog dnevnika XL. Slavonske divizije III. JA o borbenom djelovanju kod Dravograda, te o sprovođenju zarobljenika do Zagreba, 15.-19. svibnja 1945.

19. V.1945.
Prije nego što stignu u odre8ena mjesta. naše brigade još su zauzete opremom i predajom zarobljenika drugim jedinicama.
Tako se 18. brigada nalazi danas u Zagrebu, smeštena u prostorije Zagrebačkog zbora, gdje će se nalaziti i sutra.
Virovitička brigada je u Dugom Selu gdje će u obližnju Božjakovinu predati zarobljenike, a potom krenuti u Križevce.
Danas je u Zagrebu veliki dan: Maršal Tito. vrhovni komandant J.A., stigao je u Zagreb i drži u 18 sati govor narodu Zagreba sa vjećnice na Markovu Trgu.
Članovi štaba divizije nalaze se u Zagrebu.

Komandant major
Savo Miljanović v.r.

* Tito je stigao u Zagreb 19. svibnja, a održao govor 21. svibnja

Isto, str 124.

Izvod iz operacijskog dnevnika Štaba 12. krajiške brigade JA od 14. do 20. svibnja 1945., o prihvatu oko 40.000 zarobljenika, njihovom smještaju u logor kod Celja, te njihovom sprovođenju i smještaju u logor Samobor., 20. svibnja 1945.

18.V.I945.
U toku celoga dana vršena je opravka zarobljenih automobila radi prevoza trupa.
Jedinice su se odmarale do 16 časova, a zatim se krenulo sa zarobljenicima u pravcu Samobora.
Brigada je imala da sprovodi oko 40,000 zarobljenika.
Štab brigade do 16 časova nalazio se je u Celju.
Vreme: vedro i toplu.
20.V.1945.
Brigada sa zarobljenicima stigla je na čelu kolone oko I 1 časova a začelje kolone stiglo je oko 20 časova. Zarobljenici su smešteni u određeni logor. Ovde je trebala komanda mesta da izvrši prijem zarobljenika, ali usled oskudice u obezbeđenju odloženaje predaja zarobljenika za 21 maj t.j. u koje vreme treba da stigne Žumberska brigada i da primi zarobljenike.
Štab brigade nalazio se je u Samoboru. Vreme: vedro i toplo.

Načelnik, kapetan
(nečitljiv potpis)

Isto, str 129.

Iz izvješća sekretara KPH IV. udarne brigade upućenog sekretaru Divizijskog komiteta KPH III. udarne divizije o partijskom radu i odnosu prema zarobljenicima u svibnju 1945. Izvješće od 31. svibnja 1945.

SEKRETAR PARTIJSKE ORGANIZACIJE IV UDARNE BRIGADE III UD. DIVIZIJE

Dana 31. V. 1945.
SEKRETARU DIVIZIJSKOG KOMITETA KPH III UDARNE DIVIZIJE
POLOŽAJ.
Šaljem Ti izvještaj o partijskom radu za mj. maj 1945. g.

...U Sloveniji naši borci su se interesovali kada će mo krenuti u Slavoniju, stari borci t.j. stariji ljudi su govorili kada ćemo njih odpustiti kući, mi smo im na to odgovorili da kuče nema i da treba tekovine narodno oslobodilačke borbe čuvati puškom u ruci.
Mržnja kod naših boraca postoji dosta slaba naročito kod novih boraca koji su u zadnje vrijeme došli u naše jedinice, naročito Mađara i drugih novaka. To se očitovalo prilikom pratnje zarobljenika iz Maribora prema Slavoniji. Mi smo s naše strane poduzeli preko partije da se ta mržnja poveća održavajući sastanke kratke sa rukovodiocima i ukazivajući da su to najveći krvnici našega naroda i da treba prema njima postupati oštro i oprezno da nebi koji utekao. Uspjeli smo podiči mržnju prema toj bandi i u zadnje vrijeme borci ih ubijaju kada koji ostane iza kolone t.j. koji ne može da ide, ali još uvijek postoji pomirljivaca koji ih vole davajući im vode, kruha i t.d....
Sekretar: Obradović Stanko Iv.r.l

Isto, str. 145.-146.

Izvješće Okružnog komiteta KPH Nova Gradiška upućeno Oblasnom komitetu KPH Osijek o stanju u kotaru nakon preuzimanja vlasti, N. Gradiška 2. lipnja 1945.

U Novoj Gradiški desio se slučaj daje Opunomoćeništvo OZN-e IX. Brigade iz X. divizije postreljalo neke ljude i plitko ih zakopalo da su odmah poslije dva tri dana otkrili i virili iz groba pojedini djelovi tijela. Reakcija je u gradu preko tog pitanja rastrubila mi radimo ko i ustaše, da ubijamo krijući i si. Po ovome je opomenut Štab IX. Brigade, a Štab X. divizije izvješten je od Gradskog povjerenstva OZN-e.
Grešku koju je načinilo povjerenstvo OZN-e u Novoj Gradiškoj dalo je povoda za nezdrava komentarisanja po gradu i rovarenje preko te greške. Povjerenstvo OZN-e streljalo je jedne noći neka lica iz grada, za vrijeme tog streljanja pobjegao je jedan civil iz rupe u koju je trebao da bude sahranjen a koji je takodjer doveden na streljanje. Taj isti civil razotkrio je čitavu stvar da su ti ljudi bili streljanji bez sudjenja. Taj čovjek se zove Dragan Ivančevič, rodjen u Dragaliču a živeo je u Novoj Gradiški.

Isto, str.l49.-151.

Ministarstvo unutarnjih poslova FD Hrvatske izvješčuje oblasne i okružne NOO-e o svojoj odluci o uklanjanju vojničkih grobalja okupatora, Zagreb, 5. srpnja 1945.

Predmet: Uklanjanje vojničkih groblja okupatora.1./ Oblasnim N.O.-ima Dalmacije, Istre i Slovenije
2/ Okružnim N.O.-ima Savski kotar, Hrvatsko Primorje. Kordun, Lika, Banija, Zagreb, Varaždin, Bjelovar, Moslavina.
3./ Privremenom Gradskom N.O.-u - Zagreb

Stoga će te u pogledu tih groblja postupiti ovako.
1./ Ogradne zidove, plotove kao i druge predmete i sretstva kojima je bio omedjen prostor za groblje, na kojima su se odjelito pokopali okupatorski vojnici /Njemci, Talijani, Madjari i ustaše/ treba odstraniti.
2./ Vanjska obiležja na pojedinim grobnim humcima /krstove, ploče, konfesijske i sve druge znakove/ treba ukloniti tako da čitavo zemljište, koje je bilo odredjeno za groblje bude poravnano.
3./ Sa pojedinih grobnih humaka, koji se nalazi izvan skupnog groblja i izmješani su sa drugim grobovima, dignuti samo vanjske znakove.

4./ Lješine se nesmiju ni u jednom slučaju dirati, niti grobovi otvarati i prekopavati. 5./ Prostore, na kojima su se nalazili grobovi, ne smije se upotrebljavati za pokapanje novih mrtvaca. Ovaj se prostor može upotrijebiti kao rasadnik za ukrasno grobno bilje ili slične svrhe.
6./ Otstranjeni materijal sa grobova ne smije se raznositi. Drvo će se skupiti na jednome mjestu, izbrisati netragom svaki znak i natpis i po potrebi upotrebiti ga, dok će se kamen racijonalno upotrebiti, iza kako se predhodno otstrani bez traga, sve stoje na njemu bilo uklesano ili zapisano. Od svih ovih postupaka izuzeta su grobišta i grobovi domobrana.
Razumije se da kod svega toga mora postupati na način, koji će ostaviti nedvojbeni utisak, da ovaj postupak nije nikako akt osvečivanja već je izazvan isključivo impreratıvom, da se ukloni sve, što bi moglo potsjećati na vremena fašističkog zuluma.

MINISTAR
V. Krstulovič v.r.

Isto, str. 177.-178.

Zapisnik s prvog savjetovanja načelnika i rukovoditelja OZN-e za Hrvatsku, o upućivanju Nijemaca/folksdojčera koji se vračaju u logore, o likvidacijama, o slabom radu sudova, o OZN-i kao pomoćnom organu Komunističke partije, srpanj 1945.

Mi kolonizacijom rješavamo socijalni problem, dajemo seljacima koji su uništeni, kuče, dobru zemlju, inventar i druge stvari, mi nacionalni živalj pojačavamo u sjevernim krajevima, gdje je prorjedjen ubijanjem sa strane okupatorskih vlasti i kvislinških jedinica i na taj način rješavamo ta dva problema. Zato nas neprijatelj, koji to uvidja, sprječava u izvršenju naših zadataka. Preuzimane su od strane OZN-e preblage mjere s Nijemcima koji su se vračali. Trebalo je energičnije postupiti. Prije svega strpati ih u logor, ne dati im da se vračaju u svoja sela i kasnije ih prebaciti preko Drave. Time ćemo dati sigurnost seljacima koji se tamo koloniziraju.

Moram napomenuti i to vama kao komunistima, da Sudovi za zaštitu nacionalne časti nisu odgovorili svojim zadacima, zato što nisu shvatili naši okružni komiteti i sudovi njihov značaj kao revolucionarnih sudova, nisu shvatili da su to forme za brzo i energično čišćenje neprijatelja iz naših redova. Nama se dao jedan kratki period vremena za trajanje tih revolucionarnih sudova, kao što je Sud nacionalne časti i Vojni sudovi, da bi u najkraće vrijeme očistili zemlju od neprijateljskih elemenata, bilo kaznom smrti ili robijom, kako bi neprijatelja onemogućili i zahvatili stvar u svoje ruke. /.../ Mi nismo dosta brzo djelovali. Gradjanstvo nije nikada bilo za NOB i mi nismo uspjeli da stvar uhvatimo u svoje ruke. A sud nacionalne časti formiran je unazad nekoliko dana. Trebalo je da se ukaže na hitnost rada revolucionarnih sudova.

Načelnik OZN-e za okrug Banija:

Moglo se zapaziti daje šovinistička mržnja već na vrhuncu. Izmedju srpskih i hrvatskih sela je toliko rasplamsala, da se skoro tuku. U Kostajničkom i Dvorskom kotaru narod ne vjeruje u današnju vlast, i u Dvorskom kotaru neki kažu da to nije naša država i naša vlast, jer su Srbi u komandama, Srbi su svugdje, a Hrvati nigdje. U kotaru Kostajnica dogodilo se da su naše vlasti pohapsile neke ljude, izrezali im "U" na čelu i provodili ih kroz selo i odvodili u šumu gdje su ih likvidirali. Oduzimaju imovinu, blago, dovodeći lažne svjedoke. Na taj način unose nezadovoljstvo u krajeve koji su do sada bili uz naš pokret, i takoreći sve od sebe dali.

Partizanska i komunistička represija i zločini, knjiga 3, str. 577.

Izvješće javnog tužitelja II. JA o nepravilnostima u postupku prema ratnim zarobljenicima, Zagreb, 11. srpnja 1945.

Štab X. Divizije izdao je naređenje Štabu IX. Brigade da sa jednim bataljonom izvrši pratnju tog transporta. Pomoćnik komesara iste brigade, drug kapetan Milovan Samardžić. izjavljuje u vezi s tim:

"Ja sam organizirao ovaj transport, dao upute rukovodiocima. Postrojio cijel u kolonu, održao kratki govor i podvukao kakve će izaći posljedice ako bi koji od zarobljenika pokušao bježati ili napasti pratioce. Kolona je krenula. Ja sam sa motorom otišao naprijed. Kolonu sam sačekao u selu Cernik kod Nove Gradiške. Tu mi je saopšteno sljedeće: Da su dvojica ustaša ubijena, radi toga što nisu mogli iči, a druga dvojica što su pokušala sakriti pod most, a jedan stoje zločinački i razbojnički napao na komesara čete u namjeri da ga razoruža.
Napominje se daje ta grupa zarobljenika išla na likvidaciju. jer su to sve bili ustaše, koljači, žandari i policajci.
4. U selima kod Nove Gradiške ubijena su razna lica i zakopana u neprijateljske rovove.

Dana 18. ili 19. juna o.g. dobio sam zadatak, da likvidiram jednu grupu ustaša legionara i žandara, ukupno 52. Naredenje mi je izdao šef Okružne OZN-e. Kako put nisam poznavao, uzeo sam za vodiča predsjednika NO-a Umetljica. Zadatak sam izvršio. Sa mnom je još išao isljednik kod OZN-e drug Stevo, sa sedam boraca Narodne obrane.

Javni tužilac II armije
potporučnik
Drago/v.r./

Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj, 1944.-1946., Dokumenti, str. 192.-194.

Izvješće Dimitrija Georgijevića, opunomoćenika OZN-e za Jugoslaviju, upućeno Aleksandru Rankoviću, načelniku OZN-e Ministarstva narodne obrane DF Jugoslavije o pregledu ratnih zarobljenika u Jugoslaviji po narodnostima, po mjestima logora (rada) i po činovima, te o nekim nedostacima, 12. srpnja 1945.
Donosimo samo ukupan broj zarobljenika iz 52 logora. U dokumentu, str. 198.203., navedeno je stanje i u svakom logoru pojedinačno.

Na licu u logorima:............................ 115440
Do sada repatrirano:..............................2580
Spremno za repatrijaciju:......................7925
Izdato Saveznim Ministarstvima.........43166
UKUPNO:..........169111

Isto, str 203.

Zapisnik sa sastanka boraca Suhopolja upućen Andriju Hebrangu u kojem prosvjeduju protiv kolonizacije Srba u Viroviticu, masovnog protjerivanja katolika iz kotara Virovitica, te ubijanja zarobljenih Hrvata, Suhopolje 20. srpnja 1945.

3./ MASOVNO UBIJANJE HRVATA ZAROBLJENIKA
Pred oko mjesec dana bilo je dotjerano u Suhopolje nekoliko stotina zarobljenika, koje su otpremili u obližnju šumu i tamo sve potukli. Iste su najprije izprebijali, pa su onda klali. To su izvršili drugovi iz 4. bataljona V. proleterske Crnogorske brigade koji su bili onda u Suhopolju, a kada su se vračali u Suhopolje govorili su narodu kako su ih klali.
Ovi isti drugovi koji su bili u V. prolet. Crnogorskoj brigadi govorili su narodu da su ranije bili četnici, a sada su prešli u partizane.
Iz toga se može zaključiti, da ovi Srbi sada kao četnici pod drugom firmom /maskom/ ubijaju nemile Hrvate.
Na ovo narod ne gleda dobro, time je takodjer krnjen današnji probitak.
Prije nego što su prešli na klanje zarobljenika brusili su noževe po kućama i kupili štrikove.

Isto, str. 221.-223.

Odjel za izvršenje kazni MUP-a NR Hrvatske, Zagreb nalaže upravama KPD Lepoglava, Zavoda za prisilni rad Stara Gradiška i Ženskog zavodi za prisilni rad Slavonska Požega, daje potrebno primjenjivati "naročito izolovanje politički pokvarenih i fašističkom ideologijom zadojenih osudjenika - intelektualaca", Zagreb, 5. rujna 1946.

Izricanje disciplinskih kazni nad teškim i nepokornim osudjenicima kao i onima koje se opetovano i disciplinski kažnjava, treba da u sebi nosi pečat oštrine i strogosti primjerene kazne.
Kod osudjenika na koje ni strože disciplinske kazne neće povoljno djelovati, kao i za onee koje treba kazniti zbog nečeg jačeg i znatnijeg, po red i disciplinu u zavodu opasnijeg prekršaja, treba pristupiti i okivanju u samicama. Stoga razloga potrebno je da se svi zavodi pobrinu za nabavu i postavljanje potrebnog broja okova u samice.
Uprave su dužne da neposredno po primitku ovog dopisa pristupe provodjenju navedenih disciplinskih mjera u Zavodima, te da u tom smislu dadu potrebne direktive i uputstva stražarskom osoblju kao i svim ostalim službenicima zavoda.
Osam dana po primitku ovog dopisa podnesite ovom Ministarstvu izvještaj o učinjenom u smislu prednjeg naredjenja.

NAČELNIK:
Petar Miiller [v.r.]

Partizanska i komunistička represija i zločini, knjiga 3, str. 869.

Kotarski sud u Dvoru na Uni presuđuje da se konfiscira "celokupna imovina pokretna i nepokretna svih stanovnika mjesta Zrinj Narodnih neprijatelja i to bez obzira gdje se takova nalazi imovina, Dvor na Uni, 7. veljače 1946.

Iz mjesta Zrinj koje je prema utvrdjenju kotarskog Narodnog odbora u Dvoru na Uni u cijelosti i skupno davalo otpor, te se borilo protiv Narodno oslobodilačke-vojske pobjegla su sva lica t.j. svi stanovnici- u koliko nisu strijeljani, ubijeni ili pobjegli- te je u pogledu svih stanovnika toga mjesta valjalo donijeti presudu o konfiskaciji.
Obzirom na okolnost, daje mesto Zrinj porušeno usled borbi, uništena sva arhiva mjesnih ustanova i vlasti, tako da nema mogućnosti, da se utvrdi ni koje su obitelji ni koja lica pojedinačno nalazila u mjestu za vrijeme borbi vodjenih protiv N.O.V. niti koja su pobjegla, valjalo je izreči skupnu presudu za sve žitelje odnosnog mjesta, a u koliko bi se naknadno ustanovilo, da pojedina lica od žitelja mjesta Zrinj, nebi imala da se smatraju narodnim neprijateljima, postupaće se u pogledu istih shodno u presudi citiranim zakonskim propisima o konfiskaciji.

S.F. - S.N.
Kotarski sud
U Dvoru na Uni dne 7 februara 1946.
Predsednik suda; Vujičić.
Sud

Isto, str. 801.-803.

Partizanski logori u Jugoslaviji 3.listopada 1947.

217

P R E G L E D

Dislokacije Otseka, zarobljeničkih logora i bolnica na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije na dan 3 oktobra 1947 godine.

	Brojno stanje oficira J.A.	Brojn. stanje podof. i vojnoka J.A.	Brojno stanje zarobljenika
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR SRBIJE - BEOGRAD			
3 zarobljenički logor... Beograd	3	230	3252
4 zarobljenički logor... Beograd	2	89	1277
5 zarobljenički logor... Beograd	2	134	1428
17 zarobljenički logor... Smed.Palanka	2	86	828
18 zarobljenički logor... Požarevac	3	178	2649
20 zarobljenički logor... Ćuprija	2	64	1360
26 zarobljenički logor... Kraljevo	2	101	1329
38 zarobljenički logor... Niš	2	149	2111
46 zarobljenički logor... Bor	2	147	2716
48 zarobljenički logor... Bor	2	150	2176
404 zarobljenički logor... Trepča	2	58	904
Komanda prihvatilišta "Kalvarija" Zemun	2	42	-
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR HRVATSKE - ZAGREB			
[illegible] zarobljenički logor... Zagreb	3	54	579
[illegible] zarobljenički logor... Vel.Gorica	3	62	545
106 zarobljenički logor... Zagreb	3	63	794
107 zarobljenički logor... Prečko	3	76	632
118 zarobljenički logor... Bjelovar	3	70	736
125 zarobljenički logor... Split	3	29	445
128 zarobljenički logor... Cerklje	2	32	238
138 zarobljenički logor... Sušak	2	111	1248
[illegible] zarobljenički logor... Turanj	3	46	383
145 zarobljenički logor... Sisak	2	72	755
173 zarobljenički logor... Vinkovci	4	80	1207
[illegible] zarobljenički logor... Slav.Brod	3	100	1175
zarobljenička bolnica Prečko	2	23	-
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE GlOAP-VOJVODINE - NOVI SAD			
[illegible] zarobljenički logor... Bogojevo	3	67	700
204 zarobljenički logor... Klenak	3	35	321
208 zarobljenički logor... Nova Pazova	3	133	1288
213 zarobljenički logor... Indjija	2	69	593
215 zarobljenički logor... Srem.Mitrovica	2	45	274
227 zarobljenički logor... Zrenjanin	3	76	222
232 zarobljenički logor... Ečka	3	49	352
233 zarobljenički logor... Vršac	3	132	1779
~~253 zarobljenički logor... Novi Sad~~	2	103	1284
zarobljenička bolnica Pančevo	3	45	-

17

Partizanska i komunistička represija i zločini, knjiga 2, str. 666.-668.

	Brojno stanje oficira J.A.	Brojno stanje podof. i vojnika JA	Brojno stanje zarobl
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR SLOVENIJE - LJUBLJANA			
6 zarobljenički logor... Labin-Istra	2	72	1121
210 zarobljenički logor... Kočevje	2	60	842
303 zarobljenički logor... Maribor	3	83	840
305 zarobljenički logor... Teharje	3	117	1102
307 zarobljenički logor... Brežice	3	55	727
311 zarobljenički logor... Jesenice	2	116	1303
312 zarobljenički logor... Ljubljana	3	116	1690
313 zarobljenički logor... Ljubljana	2	99	855
314 zarobljenički logor... Borovnica	2	71	736
315 zarobljenički logor... Kranj	2	79	896
319 zarobljenički logor... Novo Mesto	3	62	1000
321 zarobljenički logor... Prestranek	3	93	556
324 zarobljenički logor... Log	2	51	544
zarobljenička bolnica Škofja Loka	2	-	59
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR MAKEDONIJE - SKOPLJE			
401 zarobljenički logor... Štip	2	54	655
403 zarobljenički logor... Skoplje	3	86	1355
405 zarobljenički logor... Skoplje	2	74	1414
zarobljenička bolnica Skoplje	1	9	-
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR BOSNE I HERCEGOVINE-Sarajevo			
[illegible] zarobljenički logor... Živinice	4	88	928
147 zarobljenički logor... Živinice	3	112	1366
170 zarobljenički logor... Vareš	3	138	2014
256 zarobljenički logor... Pale	3	133	1340
504 zarobljenički logor... Banja Luka	3	105	1664
505 zarobljenički logor... Novo Sarajevo	4	284	4016
520 zarobljenički logor... Banovići	3	101	907
525 zarobljenički logor... Brčko	4	121	1225
534 zarobljenički logor... Jablanica	3	91	948
[illegible] zarobljenička bolnica Sarajevo	3	-	26
OTESK ZA RATNE ZAROBLJENIKE PRI UPRAVI OMLADIN.PRUGE ŠAMAC - SARAJEVO-ZENICA			
[illegible]7 zarobljenički logor... Busovača	2	53	606
120 zarobljenički logor... Zenica	3	95	1127
137 zarobljenički logor... Nemila	3	54	546
167 zarobljenički logor... Modrič	3	57	640
179 zarobljenički logor... Maglaj	4	61	551
402 zarobljenički logor... Visoko	4	89	825
502 zarobljenički logor... Zavidovići	3	92	536
524 zarobljenički logor... Žepče	3	65	556
535 zarobljenički logor... Doboj	4	87	670
zarobljenička bolnica Doboj	3	8	-

- 3 -

218

	Brojno stanje oficira J.A.	Brojno stanje podof.i vojnika J.A.	Brpjno stanje zarobljenika
OTSEK ZA RATNE ZAROBLJENIKE MUP NR CRNE GORE - CETINJE			
121 zarobljenički logor... Danilovgrad	3	52	850
601 zarobljenički logor... Nikšić	3	50	1510
602 zarobljenički logor... Titograd	4	83	1801
603 zarobljenički logor... Titograd	3	28	1054
604 zarobljenički,logor... Kotor	3	32	1140

SMRT FAŠIZMU-SLOBODA NARODU!

Partizanska i komunistička represija i zločini, knjiga 2, str. 666.-668.

Iz izvještaja Aleksandra Rankovića (u to vrijeme ministar unutrašnjih poslova i šef vojne i tajne policije) u Beogradskoj skupštini 1. veljače 1951. Politika, Beograd, 1. veljače 1951. str.l.

Kroz naše zatvore je prošlo između 1945. i 1951. 3.777.776 zatvorenika, dok smo likvidirali 586.000 narodnih neprijatelja.

Pripreme za `završne operacije' 11 sv. rata na području Jugoslavije, pa i sve ono što se dogaclalo poslije rata planirano je s Titom u Beogradu u dva navrata; od 25. veljače do 03. ožujka i od 25. do 28. ožujka 1945. Sastancima je presjedao Tito, a glavni sudionici su bili: Peko Dapčević (I Armija), Kosta Nađ (111 Armija), Petar Drapšin (IV Armija), Arso Jovanović, Rade Hamović i Velimir Terzić. Dogovoreno je da ofenziva počne 08. travnja. U Titovoj poruci poslanoj glavnome štabu Hrvatske 1. ožujka 1945. javljeno je da je formirana Četvrta armija koja će biti "pod našom neposrednom komandom ".

Njemački sociolog i znanstvenik Klaus Jacobi u svojoj knjizi «Moj dnevnik», na listi svjetskih megaubojica 20. stoljeća stavlja Josipa Broza Tita na 10. mjesto sa preko 1 milijun žrtava poslije završetka Drugoga svjetskog rata.

Njemački list Bild, 22.3.2003., a prenosi Večernji list od 13.9.2004.

Prepis

FEDERALNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Odjel opće uprave

Broj:2.811/45.

Zagreb, dno 6.srpnja 1945.

Predmet: Uklanjanje vojničkih groblja okupatora.-

1./ Oblasnim N.O.-ima Dalmacije, Istre i Slovenije
2./ Okružnim N.O.-ima Savski kotar, Hrvatsko Primorje, Kordun, Lika, Banija, Zagreb, Varaždin, Bjelovar, Moslavina.
3./ Privremenom Gradskom N.O.-u-Zagreb

Fašistički je okupator platio brojnim žrtvama svoj pokušaj da istrijebi naše narode. Danak koji je on morao da dade u krvi, bio je ogroman iz razloga, što je okupator iskorištavao svaku priliku, da protiv našil naroda razjaruje i onako pobješnjele svoje bande. Tako je okupator sakupl svoje poginule, prenosio ih na naročito uredjena groblja, gdje ih je sahranjivao uz posebnu paradu i uz učešće domaćih izdajnika. Uslijed toga ostal su iza kako je okupator protjeran iz naše zemlje, mnogo prostrana, izazovno smještena i brižljivo očuvana groblja okupatora, dok su kosti naših boraca kojekuda rasijana, većina bez ikakovog vanjskog znaka.

Treba izbrisati svaki trag zloduha fašističke vladavine, Tako potrebno i da se sravne sa zemljom svi vanjski znakovi, po kojima bi se ra zaznavalo mjesto, gdje su se dizala takova groblja.

Stoga da te u pogledu tih groblja postupiti ovako.

1/ Ogradne zidove, plotove kao i druge predmete i sredstva kojima je bio o djen prostor za groblje, na kojima su se odjelito pokopali okupatorski voj ci /Njemci, Talijani Madjari i ustaše/ treba odstraniti.

2./ Vanjska obilježja na pojedinim grobnim humcima /krstove, ploče, konfesij i sve druge znakove/ treba ukloniti tako, da čitavo zemljište, koje je bilo rodjeno za groblje, bude poravnano.

3./ Sa pojedinih grobnih humaka, koji se nalaze izvan skupnog groblja i iz mješani su sa drugim grobovima, dignuti samo vanjska znakove.

4./ Lješine se nesmiju ni u jednom slučaju dirati, niti grobovi otvarati i prokopavati.

5./ Prostore, na kojima su se nalazili grobovi, ne smije se upotrebljavati za pokapanje novih mrtvaca. Ovaj se prostor može upotrijebiti kao rasadnik za ukrasno grobno bilje ili slične svrhe.

6./ Otstranjeni materijal sa grobova ne smije se raznositi. Drvo će se skupiti na jednome mjestu, izbrisati natragom svaki znak i natpis i po potreb upotrebiti ga, dok će se kamen racijonalno upotrebiti, iza kako se prethodn otstrani bez traga, sve što je na njemu bilo uklesano ili zapisano.

Od svih ovih ovih postupka izuzeta su groblišta i grobovi domobrana.

Razumije se da se kod svega toga mora postupati na način, koji će ostaviti nedvojbeni utisak, da ovaj postupak nije nikako akt osvećivanja već je izazvan isključivo imperativom, da se ukloni sve, što bi moglo potsjećati na vrijeme fašističkog zuluma.

SMRT FAŠIZMU - SLOBODA NARODU !

/M.P./

MINISTAR:
V.Krstulović v.r.

20

Broj I.2/46 -2

PRESVUDA

U IME NARODA

Kotarski sud un Dvoru na Uni po predsedniku suda Vujičić Nikoli kao predsedniku vjeća te Roksandić Janku potpredsedniku suda i Zastavniković Ozrenu sekretaru suda kao članvima vijeća i Pantelića Dragenu zapisničaru u predmetu konfiskacije imovine stanovnika mjesta Zrinj a povodom prijave i predloga Kotarskog N.O. u Dvoru na Uni na danas 7 februara 1946 održanoj nejavnoj raspravi

presudio je:

U smislu člana 28 zakona o konfiskaciji a na osnovu podataka iz spisa Kotarskog N.O.u Dvoru na Uni odjel unutrašnjih poslova od 2/II-1946 broj 362/46 prema kojim podatcima sa svi stanovinici mjesta Zrinj za borbu spos. i vodili borbu protiv N.O V.a zatim u koliko nisu streljani ubijeni ili poginuli pobjegli su u tokub rata; Konfiskuje se celikupna imovina pokretna i nepokretna svih stanovnika mjesta Zrunj Narodnih neprijatelja i to bez obz. gdje se takova nalazi imovina.

U koliko bi se naknadno ustanovilo da se pojedina lica od žitelja mje. Zrinj nebi imala smatrati Narodnim neprijateljima postupaće se u pogledu i. u smislu člana 8 pomenutog zakona t.j. vratiće im se ili naknaditi vrednos oduzete imovine odnosno u smislu člana 6 i 29 zakona o konfiskaciji ostaviće im se u koliko je nužno za uždržavanje uže obitelji osudjenog narodnog neprijatelja.

Ova se presuda u smislu pomenutog zakona ima smatrati izvršnom

Presudan se dostavlja upravi narodnih dobara kod Okružnog narodnog odbora Banije u Petrinji, Javnomm tužiocu Okruga Banije u Petrinji, Službenom listu F.N.R.J.u Beogradu, i Naronim novinama u Zagrebu, radi obnarodovanja, zatim Kotarskom Narodnom odboru u Dvoru na Uni, Kostajnica, Sunja, Petrinja, i Gradskom odboru u Sisku, radi objavljenja na uobičajeni način putem svih područ. mjesnih odbora, te ovosudnom gruntovnom uredu.

Obrazloženje

Kotaski Naroni odbor u Dvoru na Uni dostavio je ovom sudu 2/II-1946 pod brojem 362/46 u smislu člana 28 zakona o konfiskaciji, popis nekretne i imovine svih žitelja mjesta Zrinj, kao ratnih zločinaca i narodnih neprijate. koji su u toku rata streljani, ubijeni ~~[illegible]~~ poginuli ili pobjegli.

U smislu propisa cit. zakona imaju kotarski sudovi izreći presudu o konfiskaciji cijelokupne imovine odnosnih lica kao ratnih zločinaca, bez obzira gdje se njihova imovina nalazi.

Iz mjesta Zrinj koje je prema utvrdjenju kotarskog Narodnog odbora u Dvoru na Uni u cijelosti i skupno davalo otpor, te se borilo protiv Narodno oslobodilačke-voske pobjegla su sva lica t.j. svi stanovnici-u koliko nisu strijeljani, ubijeni ili pobjegli-te je u pogledu svih stanovnika toga mjesta valjalo donijeti presudu o konfiskaciji.

Obzirom na okolnost, da je mesto Zrinj porušeno usled borbi, uništena sva arhiva mjesnih ustanova i vlasti, tako da nema mogućnosti, da se utvrdi ni koje su obitelji ni koja lica pojedinačno nalazila u mjestu za vrijeme borbi vodjenih protiv N.O.V. niti koja su pobjegla., valjalo je izreći skupnu presudu za sve žitelje odnosnog mjesta, a u koliko bi se naknadno ustanovilo, da pojedina lica od žitelja mjesta Zrinj, nebi imala da se smatraju narodnim neprijateljima, postupaće se u pogledu istih shodno u presudi citiranim zakonskim propisima o konfiskaciji.

S.F.-S.N.
Kotarski sud
U Dvoru na Uni dne [illegible] februara 1946.

Predsednik suda: Vujičić.

Sud

Za tačnost otpravka
Pr[illegible] upravitelj odjeljenja sudske pisarnice:

TITOVE 'AKTIVNOSTI' U SVIBNJU I LIPNJU 1945.

'Nikad više nećemo dozvoliti da se pojedinci koriste plodovima džinovske borbe naroda. Mi ćemo našu kuću provjetriti tako, da se za uvijek nestane onog smrada, koji ne smije kužiti našu zajedničku kuću - slobodnu, federativnu, Jugoslaviju.'

J.B.Tito, Vjesnik 25.svibnja 1945., br.30, str.4

Zanimljivo je da u ovome razdoblju Titove "aktivnosti'; u tolikim knjigama o njemu i o NOB-u ne možemo naći ništa osim nekoliko njegovih javnih nastupa iz govora za razliku od aktivnosti u periodu od 1941. do početka svibnja 1945. koja je razrađena do detalja.

Međutim u dnevnim i frontovskim' listovima tih dana na području sjeverozapadne Hrvatske i Slovenije objavljivana su izvješća do u detalje o Titovu kretanju. Jedan od takvih listova je bio i Vjesnik Jedinstvene i narodno oslobodilačke Fronte Hrvatske koji je pratio Tita od 19. svibnja do 6. lipnja 1945. god. Baš na tim područjima su u to vrijeme vršene masovne likvidacije.

l4.svibanj 1945. , - ponedjeljak

Tito u Zagrebu predsjeda sastankom Štaba I. Armije JA i Glavnog Štaba Hrvatske. Na sastanku od istaknutijih su bili Peko Dapčević, Koča Popović, Ivan Gošnjak, Vladimir Bakarić i Edvard Kardelj.

Glavne teme sastanka: osnivanje i rad komunističkih koncentracionih logora za eksterminacije, određivanje pravca kretanja marševa smrti i pronalaženja večeg broja prikrivenih stratišta za masovne likvidacije. U tome se posebno istakao Mijalko Todorović, glavni organizator likvidacija u Zagrebu i okolici.

Na putu iz Beograda Tito je bio "na obilasku sjetvenih područja u Dobanovcima u Srijemu"

***17. svibnja u 12:30 OZN-a je na prijevaru odvela iz Nadbiskupskog dvora nadbiskupa A. Stepinca i zatočila ga u nekoj kući u Mlinarskoj ulici. Nadbiskup je svoje ovlasti tada prenio na generalnog vikara, biskupa dr. Franju Salis - Sewis-a.**

19. svibanj 1945., subota -

Titov dolazak iz Beograda u Zagreb

20.svibnja 1945., nedjelja -

Tito predveće nenajavljeno dolazi u Varaždin u pratnji Aleksandra Rankovića i Koste Nađa i obraća se građanima na Kapucinskom trgu. Rekao je da «u Varaždin nije došao službeno niti da govori o politici već da obiđe jedinice Jugoslavenske armije (JA) koje u okolici obavljaju važne zadače na konačnom obračunu s hrvatskim smradom». Najavio je tom prigodom također svim protivnicima svog režima «da če u novoj komunističkoj državi svjetlost dana gledati samo toliko dugo, koliko traje put do najbliže jame.»

2l.svibanj 1945., ponedjeljak -

Tito je održao govor na Markovu trgu u Zagrebu.

22. - 24. svibnja 1945. -

Tito je obišao zarobljeničke logore u Zagrebu i okolici u pratnji generala OZNE Ivana Krajačiča (Stevo). Zatim je obišao logore za eksterminacije: u Orosavlju, Dubovac kraj Karlovca, Viktorovac u Sisku i logor u Samoboru. Tih je dana

iz zagrebačkih bolnica odvedeno i ubijeno oko 4 800 hrvatskih ranjenika (Jazovka i druga stratišta).

Tito se 22. svibnja 1945. brzojavom ispričao generalu Crvene armije Ždanovu što ga ne može osobno primiti u Beogradu pa ga je u njegovo ime primio načelnik Generalštaba JA Arso Jovanović.

25. svibanj 1945., petak -

Tito je u Zagrebu 'proslavio' rođendan. Drugovi iz Zagreba su mu priredili rodendansko 'iznenađenje' tako što su ga odveli u policijsku zgradu u Petrinjskoj ulici i s prozora mu pokazali u dvorištu 'postrojenu njemu u čast' netom izručenu Hrvatsku vladu na čelu s Nikolom Mandičem i Milom Budakom.

26. svibanj 1945., subota -

Tito naredio da se iz Zagreba i okolice uklone prognani i izbjegli 'pod oružanom pratnjom jedinica regularne armije, OZN-e i KNOJ-a usiljenjim hodnjama ili vlakovima organizirano sprovede u zavičajna mjesta'. Tada je u Zagrebu boravilo oko 220 000 civilnih izbjeglica. Putem ih se trebalo 'bez milosti likvidirati, jer su oni većinom bili narodni neprijatelji.' Isti dan je prema Titovoj naredbi zapovjednik grada V. Holjevac za te izbjeglice osnovao dva logora; jedan u prihvatnoj stanici Crvenog križa kod Glavnog kolodvora i drugi na području psihijatrijske bolnice Vrapče.

Po sugestiji Aleksandra Rankovića, a prema iskazima Koče Popovića i Gabrijela Divjanovića (načelnik vojnosudskog odjela II armije JA), Tito je naredio da se za odmazdu pobiju svi hrvatski mladići u gradu i kotaru Zagreb rođeni od 1924-27 koji se ne nalaze u zarobljeničkim logorima ili nisu pristupili partizanskim jedinicama. Naredba br. 7 izdata je od komande grada Zagreba. Tom prilikom je u Maksimirskoj ulici 63 unovačeno oko 7800 mladića koji su sprovedeni u logore Maksimir i Prečko poslije čega su doživili sudbinu ostatka tamošnjih logoraša. Iz samo jedne od tih kolona koja je sprovođena na maršu smrti od Zagreba preko Podravine. Slavonije i Srijema, u logoru Kovin u Vojvodini od 2 200 mladića preživjelo je samo 58.

27. svibanj 1945., nedjelja -

Vjesnik donosi vijest 'da Tito u pratnji generala Rankovića obilazi okolicu Zagreba'.

Pokajnik Mladen Šafronko svjedoči da je Tito tih dan-dva iza rođendana obišao zatvor OZN-e u Krapini i logore u Mirkovcu i Orosavlju te stratište u Đurmancu i Maceljskoj šumi. U poslijepodnevnim satima Tito napušta okolicu Zagreba i putuje u Sloveniju.

28., 29. i 30. svibnja 1945. -

Titov boravak u Ljubljani i okolici. Na putu je obišao stratišta; rudnik Bar= barin, rov na brdu kod Laškog i stratište u Trbovlju.
U svom govoru u Ljubljani Tito je rekao « 1 i k v i d i r a 1 i smo dvjesto tisuča bandita, a još toliko smo ih zarobili. Stigla ih je ruka naše pravde.»

***U razdoblju od 18. do 30. svibnja 1945. u Teznom kod Maribora je pobijeno od 30 000 - 35 000 zarobljenika koji su ubačeni u protutenkovske rovove.**
Od 26. srpnja do 2. lipnja 1945. na Kočevskom Rogu (oko 130km od Zagreba izvršen je u osam dana pokolj od 30 000 - 40 000 zarobljenika u organizaciji Sime Dubaića. U subotu 2. lipnja u nadgledanje izvršenog'došla je komisija od šest vojnih osoba iz JA i tri dobro odjevena civila poslije koje

je otvor jame višestrukim eksplozijama zatrpan.' (Ivan Gugić - svjedok, i Simo Dubaić)

31. svibanj 1945., četvrtak -

Poslije obilaska štaba IV Armije u Kamniku Tito je došao u Celje u pratnji najviših "rukovodilaca Slovenije" i komandanta I Armije Peke Dapčevića i IV Armije Petra Drapšina i komandanta Glavnog štaba Slovenije Dušana Kvedera. U Celju ga je dočekao komandant III Armije Kosta Nađ i podnio raport.

1. lipanj 1945.Lpetak

Titov boravak u Mariboru i okolici u pratnji Peke Dapčeviča i Koste Nađa. Raport mu je podnio Komandant 17. Istočnobosanske divizije Blažo Janković.

2. lipanj 1945., subota

Tito se vrača u Zagreb i prima izaslanstvo katoličke crkve u Hrvatskoj. Crkvenu delegaciju je vodio pomoćni biskup dr. Franjo Salis Sewis, jer je nadbiskup Stepinac još uvijek bio u zatvoru.

Uz Tita na sastanku su bili dr. V. Bakarić i mgr. S. Rittig koji je u novoj vladi postao mnistar za vjerska pitanja. Na tom sastanku Tito je inzistirao na odvajanju katoličke crkve u Hrvatskoj od Pape i Vatikana.

3. lipanj, 1945., nedjelja,

Titov boravak u Zagrebu i okolici.
*** U 10:30 Stepinac je pušten iz zatvora i vraćen u Nadbiskupski dvor.**

4. lipanj 1945. - ponedjeljak

Tito u Zagrebu prima nadbiskupa Stepinca i od njega zahtijeva da katoličku Crkvu odvoji od Vatikana, što je zahtijevao i od crkvene delegacije dva dana ranije. Stepinac kategorički odbija to učiniti. Nakon toga, uslijedile su pripreme za Stepinčev progon.

5. lipanj 1945. – utorak

Tito prima papina izaslanika Marconea.
Ujutro posjećuje partizanske zarobljenike u vojnoj bolnici na Rebru gdje se zadržava oko 2 sata i slika s osobljem bolnice. Zapovjednik bolnice partizanski kapetan Julius podnosi prijavak 'Hrvatske bande više nema, smještena je na dva metra ispod zemlje, a neki još i dublje'.

Nakon posjete Rebru Tito u pratnji A. Rankovića odlazi u obilazak Bjelovara i tamošnjeg stratišta Lug. Sa tamošnjim rukovodstvom održava polusatni sastanak u hotelu Grand.
U poslijepodnevnim satima 5. lipnja Tito je s pratnjom današnjom Podravskom magistralom putovao prema Osijeku, a pošto su glavni marševi smrti prolazili tim pravcem morali su ih na više mjesta zaobilaziti sporednim putovima. Cijelom trasom niz put su ležala iznemogla, ubijena i masakrirana tijela. Nenajavljeno je došao u Osijek, posjetio ranjenike u vojnoj bolnici Tvrda, prenoćio na nepoznatom mjestu u Osijeku.

6. lipanj 1945.. srijeda

Tito je ujutro obišao veliki logor u Kovinu, Vojvodina, a odatle produžio u Beograd. Tog dana je Vjesnik donio samo kratku vijest: «Tito je na putu iz Zagreba u Beograd posjetio ranjenike u glavnoj VB u osječkoj Tvrđavi, vračajući se sa svog putovanja kroz Sloveniju i Hrvatsku»

Prema kazivanjima Koče Popovića koji je u to vrijeme bio jedan od bližih Titovih suradnika samo na relaciji Bjelovar - Kovin (u Vojvodini) od 9. svibnja pa nadalje prošlo je 26 ešalona ratnih zarobljenika od kojih je svaki brojio od 3 000 - 5 000 zarobljenika koji su pobijeni na području Vojvodine i pobacani u protutenkovske rovove koje su tamo iskopali Nijemci (kao i one u Teznom kod Maribora) u svrhu zaustavljanja Crvene armije na Sremskom frontu.

Koča Popović je u to vrijeme kao načelnik Generalštaba JNA od Tita dobio tajnu naredbu za uništenje svih pisanih tragova o poslijeratnim pokoljima. U tu operaciju bili su uključeni: XII. odelenje JNA (Služba bezbednosti), personalna služba JNA, Vojnoistorijski arhiv, Savezni zavod za statistiku te UDBA i njene ispistave.

Instructions regarding War Diaries and Intelligence Summaries are contained in F.S. Regs., Vol. I. and the Staff Manual respectively. Title pages will be prepared in manuscript.

Month and Year MAY 1945

SHEET 6

WAR DIARY

G(OPS) or

INTELLIGENCE SUMMARY.

(Erase heading not required).

Unit HQ 5 CORPS

Commanding Officer

Place.	Date.	Hour.	Summary of Events and Information.
	14 (cont)		from EAST and NE. Much YUGOSLAV activity in div area throughout day though patrol to border D.2061 met only scattered individual tps. Collection and cr. of very large numbers of surrendered forces and displaced persons continued. These numbers particularly great in 78 DIV area. HQ 1 AGRA passed to comd 46 DIV 2330 hrs.
		0015	Personal message from Corps Comd to Army Comd giving situation in Corps area
		1200	Temporary bdy agreed with SOVIET and BULGARIAN forces
ge force of CROAT reported to be	15		200,000 strong accompanied by 500,000 Civs approached AUSTRIAN border from area DRAVOGRAD. Refused to surrender to YUGOSLAV forces/[illegible] agreed to remain far side of border temporarily. After further parleys conducted by Comd 38 IRISH INF BDE as intermediary and after full preparations for an engagement had been made by TITOS forces CROATS agreed to surrender to latter at 1700 hrs and to return to CROATIA. In order to meet threat of impending arrival of CROAT forces BRIT garrison in BLEIBURG D.6178 strengthened by 16 DLI less two coys. Smaller force of CROATS SOUTH of EBERNDORF D.4878 surrendered to TITO forces at same time. Move of YUGOSLAV tps both into and out of Corps area continued with considerable increase in number in KLAGENFURT. HQ ARMY GP 'E' moved from GRIFFEN during afternoon under orders YUGOSLAVS. In 78 DIV area 5 NORTHAMPTONS contacted 3 US DIV in area RADSTADT A.3181 during afternoon. 36 INF BDE completely disarmed CAUCASIANS and continued round up of COSSACKS in hills.
		~~0130~~	~~Report on YUGOSLAV situation in AUSTRIA by Comd 5 CORPS to Comd EIGHTH ARMY passed to Resident Minister H.M. GOVERNMENT~~
			BGS 5 CORPS had meeting with reps of 4 JUGOSLAV ARMY

Stranica ratnog dnevnika britanskog 5. korpusa od 15. svibnja 1945. u kojem se govori o 200.000 pripadnika hrvatskih oružanih snaga koje prati oko 500.000 civila, koji se nalaze nadomak austrijske granice, u području Dravograda.

26

TITO I PROGONI KATOLIČKE CRKVE U HRVATSKOJ - STEPINAC

Hrvat napao Nijemce

Zagrebački nadbiskup napao rasne teorije

"Vatikanski radio je objavio Njemačkoj još jedan prosvjed utjecajnog europskog rimokatoličkog dostojanstvenika protiv njihovih nastojanja u širenju rasne teorije medu okupiranim narodima, izvijestio je jučer ured ratnog informiranja (Office of War Information).
Vatikan, njihov ured za informiranje (OWJ) kaže daje prenio dijelove propovijedi od ožujka uzoritog A. Stepinca, nadbiskupa zagrebačkog iz Hrvatske. On je kritizirao progone Židova ili drugih grupa «zbog toga što nisu njihove obiteljske svetinje u skladu s teorijama nacizma." Imajući to u vidu katoličko svećenstvo ne smije ostati nijemo, ako želi sačuvati dostojanstvo svog poziva. Nadbiskup je održao propovijed 14. ožujka, ubrzo nakon što je hrvatska marionetska Vlada naredila da se prema svim Židovima pod njenom upravom treba odnositi u skladu s Nurnberškim odredbama.

New York Tirnes, 8. lipnja 1943. u članku «Hrvat napada Nijemce», str. 10.

Crkveni dostojanstvenik napao Reich

"Napadi iz zraka na njemačke gradove (od strana saveznika) provocirani su od Nijemaca, koji su prvi upotrijebili zračnu silu protiv civilnog pučanstva" navodi se iz nadbiskupova govora izrečenog u Zagrebu. Govor je donesen nakon što je on uputio oštar prosvjed protiv 'njemačke uredbe protiv sabotaže' kojom se čitave zajednice smatraju odgovornima za štetu od akcija koje se dogode na njihovu području, «koja je imala negativan odjek u narodu u ovoj pretežno katoličkoj zemlji», prenio je švicarski Gazette de Lausanne

New York Times, 25. studenog 1943., str. 3.

Kad je uspostavljena nova komunistička vlast, Stepinac je nastavio neustrašivo djelovati po svojoj savjesti. Komunisti su znali da mu ne mogu nikakvu krivnju predbaciti ali su bili vrlo razočarani kad ga ni nakon petnaest mjeseci komunističke Jugoslavije nisu mogli pridobiti sebi za potporu niti nagovoriti da katoličku Crkvu u Hrvatskoj odijeli od Svete Stolice.

Stepinac je uhapšen (po drugi put)18.9.1946., a 30.9.1946. započelo mu je brzo suđenje. Optužba bi se mogla sažeti u dvije točke: suradnja s Nijemcima, odnosi s Pavelićevom vladom, postavljanje kapelana hrvatskoj vojsci, prisilna `prekrštavanja' te otpor komunističkoj vlasti.
Od prijavljenih 35 svjedoka obrane koji su htjeli svjedočiti za Stepinca, sud je odbio njih 27, meclu njima neke Srbe i Židove. Neke je policija znala i pritvoriti, samo da obrana ne bi do njih mogla doći. 11.10.1946. osuđen je nadbiskup Stepinac „na kaznu lišenja slobode s prisilnim radom u trajanju od 16 godina te na gubitak političkih i građanskih prava u trajanju od pet godina“. Nadbiskup Stepinac bio je zatvoren u Lepoglavi do 6.12.1951. godine, kada je prebačen i zatočen u kućnom zatvoru u svom rodnom mjestu Krašiću, gdje je njegovu vezu s javnošću uspješno sprječavala straža od tridesetak policajaca.

Iz Nadbiskupova govora na sudu

Četvrti dan rasprave, 3. listopada 1946., nakon ispitivanja, bilo je nadbiskupu dopušteno, da obzirom na iznesene optužbe i on kaže koju riječ. Služeći se tom slobodom, koju mu je zakon davao, održao je nadbiskup kroz 38 minuta sljedeći govor:

«Na sve tužbe, koje su ovdje protiv mene iznesene, odgovaram daje moja savjest mirna, makar se publika tome smijala. Sada se ne kanim braniti niti apelirati protiv osude. Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismjehivanje, prezir i poniženje, nego -jer mi je savjest čista - pripravan sam svaki čas i umrijeti.
Stotinu puta je ovdje ponovljen izraz 'optuženi Stepinac'. Ali nitko nije toliko naivan, da ne bi znao, da iza toga 'optuženoga Stepinca' sjedi ovdje na optuženičkoj klupi nadbiskup zagrebački, hrvatski metropolita i predstavnik katoličke Crkve u Jugoslaviji.

17 mjeseci već se vodi protiv mene'borba u štampi i u javnosti, inače 12 mjeseci podnosio sam faktičnu internaciju u nadbiskupskom dvoru

Hrvatski se Narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija, kad ne bih osjetio bilo hrvatskog naroda, koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji. Rekao sam: Hrvatima se nije dozvoljavalo da napreduju u vojsci ili da uđu u diplomaciju osim da promijene vjeru ili ožene inovjerku. Tu je faktična baza i pozadina mojih poslanica i propovijedi. Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu sa osnovnim principima saveznika istaknutim u Jalti i u Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo hrvatskom narodu?

Optužujete me kao neprijatelja državne i narodne vlade. Molim vas, kažite mi, kojaje za mene vlast bila 1941. godine? Da li pučista Simović u Beogradu, ili izdajnička, kako je vi zovete, u Londonu ili ona u Jeruzalemu, ili vaša u šumi, ili ova u Zagrebu?
Dapače, i godine 1943. i 1944." da li vlada u Londonu ili u šumi? Vi ste vlast za mene od 8. svibnja 1945. Zar sam mogao slušati vas u šumi i ovdje njih u zagrebu?

Državni tužilac je toliko puta ustvrdio, da nigdje nema tolike slobode savjesti, kao ovdje u ovoj državi.
Slobodan sam navesti neke činjenice, iz kojih će se vidjeti protivno. Ponovno tvrdim pred svima: 260-270 svećenika poubijano je od narodnog oslobodilačkog pokreta. U nijednoj civiliziranoj državi na svijetu ne bi toliki svećenici bili tako kažnjeni za te krivice, koje im imputirate

Ponovno tvrdim: u nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne se tako sudilo. Svećenik Povoljnjak ubijen je bez suda kao pseto na cesti. Isto i s okrivljenim časnim sestrama. U nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne ih se na smrt osudilo, nego najviše na zatvor. Vi ste učinili pogrješku fatalnu, što ste pobili svećenike. Narod vam to neće nikad zaboraviti. Naše katoličke škole izgrađene sa toliko žrtava, oduzete su nam. Onemogućen je rad naših sjemeništa. Da nisam dobio iz Amerike sedam vagona, uopće se ne bi ove godine moglo početi s radom. A to su djeca siromašnog seljačkog našeg svijeta. Silom ste uzeli svu imovinu sjemeništima. Niste učinili ništa manje, nego li Gestapovci, koji su oduzeli sjemeništu posjed Mokrice. Nismo proti agrarnoj reformi, ali se to moralo raditi u sporazumu sa Sv. Stolicom.

Predbacili ste mi i «Karitas». Ali velim ovdje: taj je «Katritas» učinio goleme usluge našem narodu i vašoj djeci. Onda vjeronaučna obuka. Postavili ste načelo: u višim razredima srednjih škola ne može biti vjeronaučne obuke, a u nižim po volji. Kako ste mogli maloj djeci,~koja još nisu dorasla da sama odlučuju za vjeronauk, a višeškolcima, koji več imaju i pravo glasa, ne dopuštate slobodno odlučivanje u pogledu vjeronauka u školi?

Nijedan svećenik i biskup nije danas siguran za život ni danju ni noću. Biskup Srebrić je na Sušaku bio napadnut od mladarije nahuškane od stanovitih ljudi i tri sata su ga gnjavili u sobi i inače napadali, a vaša policija i milicija samo gleda. Ja sam to isto iskusio u Zaprešiću. Biskup Lach bio je na krizmi preko Drave i premda se znalo da onamo dolazi, prebacili su ga natrag ovamo, preko Drave i cijelu noć držali u zatvoru u Koprivnici i nisu mu dali da krizma. Dapače, vaši su ljudi, koji su bili u šumi, došli k meni i izjavili: «To je nedostojan postupak. Mi idemo k vlastima protestirati!

Biskupu Burići su također razbili kamenjem prozore, dok je bio na krizmi. Biskup Pušić je, kako čujem, ovih dana napadnut trulim jabukama i jajima.
Mi ovakvu slobodu smatramo iluzijom i mi nećemo biti - bespravno roblje. Borit ćemo svim zakonskim sredstvima za svoja prava i u ovoj državi. (Čuje se glas iz publike: «Niste ih zaslužili!»)

Neka se ne misli da je hoću rat. Neka sadašnja vlast povede razgovore sa Sv. Stolicom. Crkva ne pozna diktata, ali nije protiv poštenih sporazuma. To se može. Onda će biskupi znati što im je dužnost i neće trebati tražiti svećenike da ukazuju njihovu krivnju, kao što je bilo ovdje.

Završeni citati iz govora

Stepinčevo odbijanje ponude objavljeno iz Beograda

Beograd, Jugoslavija, 5. srpnja – Vlada je objavila večeras da je ponudila oslobađanje nadbiskupa Alojzija Stepinca uz uvjet da odmah napusti Jugoslaviju, ali Vatikan je rekao ne. Potez je ovdje ocijenjen kao još jedan pokušaj uklanjanja zatvorenog nadbiskupa na način da ga se protjera iz zemlje. On je odslužio skoro 5 godina od šesnaestogodišnje kazne za izdaju i kolaboraciju s Nijemcima

New York Times, 6., srpnja 1951., str.5.

Sudovi koje vode komesari - na Sovjetski način

Studije o komunističkom pravosuđu koje sada pravnici na Zapadu prate, pate od mentaliteta željezne zavjese uglavnom kao i studije o drugim temama vezanim uz komunističku vladavinu. Sudska procedura u većini značajnijih političkih suđenja je objavljena pa je često dostupna i na engleskom jeziku. Ali njen sadržaj je u potpunosti krivotvoren. U praksi svi dokazi koje iznese obrana uključujući i završni govor optuženog na koji oni imaju pravo po zakonu su obično ispušteni ili skraćeni do neprepoznatljivosti.

Isto se odnosi i na izvješća u medijima vezano uz politička suđenja. Općenito uzeto `tehnički problemi' se primjenjuju da se ušutka glas obrane. Za sve one koji su čitali George Orwellovu čuvenu «Tisuću devetsto osamdeset četvrtu», ova izvješća se toliko podudaraju s onima njegovog Ministarstva istine!
Komunističko pravosuđe kao i svako drugo njihovo razmišljanje sadrži maksimu da svrha opravdava sredstvo.

New York Times, 13. svibnja 1951., str. SM9
Autor Lovett F. Edwards - izvjestitelj za BBC sa suđenja Stepincu.

Neke od izjava o nadbiskupu Stepincu

Louis Breiner, predsjednik Društva američkih Židova:
...Ovaj visoki crkveni predstavnik osuđen je kao suradnik nacizma. Mi Židovi prosvjedujemo protiv takvih kleveta. Jer mi poznajemo njegovu prošlost, mi možemo reći da je on od 1934. i u sljedećim godinama uvijek bio vjerni prijatelj Židova. Te svoje osjećaje nije skrivao ni za vrijeme okrutnih progona pod Hitlerovim režimom. On je bio jedan od rijetkih ljudi u Europi koji su tad nastupili protiv nacističke tiranije, i to u svakom trenutku, kad je bilo najopasnije...

Izjava dana dva dana nakon osude Stepinca; Bauer, 1979., s.130

Milovan Đilas:
Da pošteno kažem istinu, ja mislim, i to ne samo ja, daje Stepinac jedan integralan čovjek, čvrst karakter, koga je nemoguće slomiti. On je zaista pravedan osuđen, ali koliko se je puta desilo u historiji, da su bili pravedni ljudi osuđeni iz političke nužde.

Hrvatska revija, 1956., s. 202.

Chicago's American. 11.2.1960.:
...Smrt Alojzija Stepinca uklonila je jedan od velikih simbola otpora komunizmu, ali je pouka koju nam daje njegov život ostala: sve dok ima ljudi bilo koje vjere, koji ne misle praviti kompromis s jednom pogubnom diktaturom, takva nije sigurna...

Alfredo Cifuentes, čileanski nadbiskup:
...Njegovi su ga krvnici htjeli uništiti, a uveličali su da mučeničkom aureolom. Mislili su da će izbrisati njegovo ime, a učinili su ga besmrtnim... Za svoje progonitelje kardinal Stepinac je umro. Za nas i za cijeli katolički svijet započeo je njegov besmrtni život slave i pobjede. Jer je jedan mučenik uzišao na nebesa.

El Diario Ilustrado, Santiago de Chile, 16.2.1960.

TITO I HRVATSKO PROLJEČE 1971.

Evo što je o tim događajima napisala dr. Savka Dabčević-Kučar, ključni svjedok tadašnjih zbivanja, u knjizi „Hrvatski snovi i stvarnost '71„ , Zagreb 1997.

Ovu knjigu dugujem još od konca tragične 1971. godine. Moja svijest o tomu neisplaćen dugu i neki strah da bi mi se moglo dogoditi što nenadano, što bi me moglo spriječiti u ispunjenju te obveze, prate me godinama. Čak ni moja svojevoljna okrenutost sadašnjosti budućnosti, posebice nakon 1990., nije ni u jednome trenutku mogla ugušiti zov moje savjesti da ostavim konačno neko pisano osobno svjedočenje o tim događajima, sudionicima i razdoblju. Zbog toga osjećaja dužnosti da zabilježim i analiziram zbivanja, kojih sam bila ne samo svjedok nego i autentičan činitelj, dužnosti prema najbližim suradnicima koji više nisu živi ili nisu voljni pisati, nekako sam kao njihov neizrečen mandat prešutno prihvatila i pisanje ove knjige. Dužnost prema velikom broju onih koji su prihvaćali i slijedili politiku koju sam zastupala, koji su za nju i zbog nje stradali, prema suradnicima i supatnicima kojima nekad čak ni imena nisam znala, a o onom što se događalo iza kulisa znali su malo ili ništa, koji su o svemu sudili samo po našim političkim porukama i mogli prosudbe stvarati samo prema vrhu one ledene sante što je virila u vidljiv prostor (dostatno oštre da ih godinama izbriše iz normalna života); dužnost prema budućim povjesničarima Hrvatske i analitičarima toga razdoblja, o kojemu će suditi uglavnom tek prema nekim dokumentima iz toga vremena; dužnost prema tad (kao uglavnom i sad) u političkim vrhovima hladnoj i distanciranoj Europi, ali još više prema onima koji su nas i tad (kao i sad) prepoznavali kao dio općeljudskih pozitivnih nastojanja za napretkom i - na posljetku, ali ne i najmanje važno, obveza prema sebi ili čak potreba za tim - napokon su, eto, rezultirale ovom knjigom.

str.3

Upozorava (Tito) da je u nas i previše demokracije. «Ja sam uvijek govorio da za klasnog neprijatelja nema demokracije». Demokracija je za istomišljenike - ha, to je također jedan od postulata komunizma. I, kako bi bio siguran da smo ga dobro shvatili, još jednom napominje (odnosi se to na naše postupke; naime, neke ljude smo isključili iz Partije, ali smo ih ostavili na njihovim radnim mjestima, što je po našem shvaćanju i normalno) da «isključenje iz Partije ne vrijedi ni pišljiva boba ako ga pustiš da bude na položaju... On treba da ide s tog mjesta»

str.931

To očovječenje otporom koji nije ni mržnja ni osveta, ta plemenita"-tadašnja uvezanost u iste pozitivne osjećaje i težnje, to umnogostručenje u istome zajedničkom osjećaju što čovjeka čini još dostojnijim čovjeka - golem je dobitak, i to zauvijek. Onaj tko to nije

osjetio, izgubio je dio goleme životne radosti koja oplemenjuje.
A onda je tome suprotstavljena druga strana medalje. Drugi mentalitet, jedna druga logika, jedna tuđa država, najgrublja sila. Milicijske patrole, blokiranja ulica, pendrećenje studenata, odvođenje u zatvor, kazne...
U nekima od milicijskih automobila sjede i politički potpornji te gnusne rabote, neki članovi Izvršnoga komiteta. Inspiratori milicijske racije. Rade pendreci. Stotine je studenata isprebijano, drugi su pohapšeni.67 Žestina reakcije zagrebačkih studenata, usprkos teroru, osvjetlala je i tada, kao i puno puta poslije, lice Zagrebu.
Sve obavještajne službe rade punom parom, s ovlastima u džepu za uhićenje svakoga. Bili su u pripravi i oružani teror i pojedinačna smaknuća (o tomu osobno tada nisam imala podatke, ali vjerujem da je to ulazilo u predviđeni repertoar mjera). Božo Novak u članku o 1971., ne citirajući o kojim se osobama radi, iznosi "kako su se neki egzekutori sa žaljenjem kasnije osvrtali na to što nisu i nas tad uhvatili".

str. 987.

Znalo se za tu praksu u komunističkim zemljama, ali većina je mislila: «Neće se to dogoditi i nama.» No. dogodilo se nakon 1971.!
Za djela protiv naroda i države tijekom 1972. i 1973. po izjavama nekih osoba iz pravosuđa, izrečeno je najmanje 2000 osuda! Kroz procese prošli su, ne više desetci i stotine, nego tisuće ljudi. Čini se nevjerojatnim danas, pred kraj ovog mračnog stoljeća, da se to događalo još nama. živim svjedocima. A ipak! Ovdje neću pisati o užasima onih koji su prošli tjelesna mučenja i zatvore. Neki od njih snažno su sami već svjedočili o tome, jer oni su na to i pozvani. a nadam se da će biti prikupljena dokumentacija o tomu mračnom razdoblju, s koje se još nisu skinuli svi velovi. Osobno sam pokušala prikupiti iz raznih izvora, od pojedinih odvjetnika koji su branili optužene (Dafinke Večerine, na primjer), iz stranoga tiska "Kroatische Berichte", "Chronik des Terrors in Kroatien", 1976" npr.), i dr. podatke. ali su svi oni vrlo necjeloviti. Pretpostavljam da se Hrvatsko društvo političkih zatvorenika bavi prikupljanjem te dokumentacije i posjeduje jedan njezin dio. Najprije su u prosincu uhićeni Ivan Zvonimir Čičak, Dražen Budiša, Goran Dodig; 13. siječnja uhićeni su dr. Marko Veselica, Vlado Gotovac, dr. Vlatko Pavletić, Ante Bruno Bušić, dr. Franjo Tuđman. dr. Šime Đodan, dr. Hrvoje Šošić, Jozo Bakulić Ivičević, Zvonko Komarica, Ante Glibota i Ante Bačić.
Nešto poslije uhičeni su inž. Ante Todorić (direktor "Agro-kombinata"), Mate Gabrić (direktor "Oriolika" 1. Ante Marin (direktor "Školske knjige"), te mnogi drugi izvan Zagreba; Aco Aras, Pero Kriste i mnogi drugi.
Inscenirani procesi nisu prestali 1972. i 1973. Nastavljeni su i poslije, a medu njima je najdrastičniji proces Đuri Perici, što je javnosti donekle poznato. No, sve to tek očekuje temeljitu razradu.
A ono nevaljalo, trulo i prljavo plivalo je, plivalo po površini... Evo kako o početku suđenja studentima piše V. Gotovac u svojoj knjizi "Zvjezdana kuga":
"6. kolovoza

Počelo je suđenje studentskom vodstvu. Budiša odbija saslušavanje. To je potpuno razumljiva gesta; jer ništa neće promijeniti, ma što on govorio. Optužnica pokazuje i pravac i karakter procesa; i njegov kraj. A ona o činjenicama uopće ne vodi računa - ni u njihovom slučaju kao ni u mom. Kako je tužno vidjeti te mlade ljude u mreži jednog političkog pothvata koji je bacio u besmislene okolnosti, u bespomoćnost prema njima - već na početku života ... I to vise neće imati kraja!
Ali Budiša je inteligentan i častan; on će možda znati živjeti usprkos svemu.
Žao mi je što o svima njima malo znam.
Sudi im Mihaljević. On je otkriće ove epizode: pokazao je sposobnost i strast za vođenje političkih procesa ovakvog karaktera. Nemilosrdnost ambicioznih sluga. Idealan za čik; nemoralan, arogantan i kukavica (o suđenju jučerašnji "Vjesnik" i "Politika"). Vrijedno j; zabilježiti što Gotovac govori i o onima koji s pohvalama prate ta inscenirana suđenja: "U današnjem 'Vjesniku' objavljenje komentar o suđenju studentima. Autor: Mato Rajković Brutalan, mahnit, drzak, likvidatorski ton! Berija je u grobu sretan zbog tog teksta, koji j; dio njegove besmrtnosti" (ibidem, str. 201).

Ono na što ovdje želim upozoriti to je da osude nisu imale nikakve veze sa stvarnim krivnjama - osim ako se kao krivnja ne uzima mišljenje i eventualno neka izjava. Kazne su bile neprimjereno visoke.
Želim istaknuti daje sve to ostavilo vanjski svijet potpuno ravnodušnim. Jedva daje u nekoliko europskih listova (pretežito u Njemačkoj) izraženo svjesno zgražanje. Suočen : očito montiranim, namještenim procesima, a i mnogim torturama - demokratski je svijet uglavnom hladnokrvno i kukavički šutio. Baš kao što će se to ponoviti i 20 godina poslije pri velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku!

str. 992., 99.

Možda je danas, nakon 25 godina (!), čak i onima koji su sve to prošli, preživjeli i održali se, vrijeme donekle otupilo sjećanja i bolne ožiljka. Mnoge su sudbine tada usmjerene sasma drugim stazama od onih kojima bi se prirodno i u slobodi bile kretale. No bez obzira na to kako je tko preživio tih 25 godina, duboko sam uvjerena da ničiji ožiljci ni:~ posve zacijeljeli i da će uspomene na te dane, i nepravde počinjena tada, svatko - na svoj naćin - nositi dok god živi...

str. 99

Masovni lov na ljude - Ostavka do ostavke
Prozivke su išle u valovima. Najprije su zahvatile prvu liniju vodstva, pa sve dublje i dalje. Pljuštale su ostavke: Marko Koprtla, Srečko Bijelić, Janko Bobetko (kojega je Vrhovni komandant JNA još i suspendirao), Stjepan Ivić, zatim i Antun Krajnović, Dragutin Haramija, i potpredsjednici Sabora Hrvatske: Maks Bače i Milivoj Rukavina.

Josip Đerda (potpredsjednik Savezne skupštine); članovi tadašnjeg Izvršnoga vijeća Hrvatske: Vjekoslav Prpić, Josip Sentija, Paško Periša; iz sudske vlasti i tužiteljstva: Dražen Sesardić, Željko Dežmar; Slobodan Budak, Aco Vidović, itd.; iz vojske: (osim onih još od prije u nemilosti kao general Ivan Rukavina i spomenuti Janko Bobetko) Srečko Manola, Joža Skočilič, Vladimir Mutak, Šime Ivas, Vlado Lončarić, pukovnik Srnec i mnogi drugi; iz novinarstva: osim Nede Krmpotić, Božidara Novaka, Ive Bojanića, M. Baletića, Krešimira Džebe, Srečka Freundlicha, Ive Horvata , i mnogobrojni drugi novinari.
Trebalo bi pisati i o prozivanima i prozivačima. Jednoga će dana trebati ispisati sva imena prozivanih, jer su to ljudske sudbine koje to zaslužuju.

str. 997.

Kad se god prikazivalo što iz naše prošlosti, gdje je, na primjer, bio uključen Tito, a zbivalo se u Hrvatskoj, mi smo proljećari na tim slikama bili prebrisani. Ne znam, a i ne zanima me, tko je to činio, više bi me zanimalo po čijoj naredbi. No kad jednom shvatiš kakav je to sustav, čak i to postaje nevažno. Važnim ostaje samo opomena: čuvaj se sličnih sustava. Teško je razumnu, normalnom čovjeku povjerovati koliko je to daleko išlo. Evo još jedna sitna, ali znakovita pojedinost iz mojega života: kad sam zbog zahtjeva da dam podatke o svojim radovima za Enciklopediju u novomu hrvatskom izdanju Leksikografskoga Zavoda Republike Hrvatske zatražila od svojega fakulteta (na kojem sam radila 20 godina), a u završnici u statusu redovitoga profesora) svu svoju dokumentaciju - nje jednostavno nije bilo. Vjerovali ili ne, o meni nije bilo ni jednoga jedinog podatka, nijednoga mojeg dokumenta - kao da tamo nikad nisam ni radila ni opstojala. Nema što - temeljit Udbin rad. Znali smo da su za nas već bile pripremljene prostorije u policiji u Zagrebu u Matičinoj ulici, te ćelije u Staroj Gradiški. Znali smo kako je jak pritisak jedne protuhrvatske ratoborne struje da nas se uhiti. Već sam spomenula daje Tito tvrdio da to ima suprotan učinak, a Bakarić im je na te zahtjeve odgovarao: "Ne pravite od njih još već heroje". Mnoge od uhićenih su pritiskali da otkriju vezu s nama i, koliko sam osobno doznala od nekih, nastojali su nam u istražnom postupku nešto "prikvačiti".

D. Budiša piše daje u prva tri mjeseca svojega zatočeništva istraga koja se vodila protiv njih bila usmjerena na optuživanje nas u vrhu CK Hrvatske. Htjeli su od njih dobiti za nas optužujuće podatke. I onda je to otprilike nakon tri mjeseca najednom prekinuto i ' usmjereno samo protiv njih. O visokoj moralnoj vrijednosti uhićenih govori i to da, unatoč prijetnjama i obećanjima, od njih nisu doznali ništa!

Str. 1011., 1012.

Karađorđevo je bilo i pobjeda onih međunarodnih i, posebice - europskih silnica, unutar kojih načela ipak uvijek i nadasve služe isključivo državnim probitcima onih država koju su svojom veličinom, značenjem i općenito ulogom u međunarodnim zbivanjima kadra bitnije utjecati na međunarodne događaje. U to su se uklapale i mnoge obavještajne i špijunske niti što su se plele iza izravno uočljive političke scene.
Karađorđevo nije međusobna borba komunista za vlast, nego naćim krajnje opasnim i nedemokratskim ozračjem kojega je ta sjednica ozakonila;
Karađorđevo nije značilo «glave rukovodilaca», nego po «po glavama», uz mnoge žrtvovane glave manje istaknutih članova pokreta i nepartijaca;
Karađorđevo nije simbol poraza, iako je tamo poražen (privremeno) hrvatski politički smjer, nego simbol otpora;
ZA NAS: Karađorđevo je bio nepovratan zbogom komunizmu, socijalizmu, Titu, lažnim parolama o bratstvu i jedinstvu;
ZA JUGOSLAVIJU: doimljući se kao poraz onih koji je ruše, ono je bilo neprijeporan znak da je Jugoslavija već mrtva, iako toga nije svjesna
ZA HRVATSKU: neuništivo sjeme koje je svoje plodove dalo gotovo dvadeset godina poslije u povoljnim međunarodnim uvjetima;
ZA SVIJET: preteča pada Berlinskog zida. Prijevremeni znak da je s komunističkim sustavom gotovo.
Za demontiranje željeznog zastora spuštena nakon Karađorđeva trebalo je mnogo vremena. U pokušaju da se zatru ideje i akcije pretkarađorđevskoga razdoblja u Hrvatskoj, Karađorđevo je samo zadnja karika. Ali, u hrvatskom slučaju, usprkos sluganskih pojedinaca, karađorđevska poruka nikad nije zaboravljena.

Ona nije uplašila, nego pripremila zrenje...

str. 1029

Osobno, nikome nisam zaboravila, ali sam svima oprostila, jer su bili lutke u teatru komunističkog apsurda i totalitarizma. Pouka je za mlade i za budućnost, a to je jedino relevantno, da treba ugasiti odmah i što uspješnije one izvore iz kojih nastaju takvi sustavi. Razvijati one institucije društva koje su brana protiv ičije svemoći. Izgrađivati svijest o vrijednosti i važnosti svakoga čovjeka, bez obzira na njihove razlike. Ovo je stoljeće potocima krvi platilo težnju za «istosti». Dva su totalitarizma, Hitlerov i Staljinov, poučili naraštaje. Nešto je sasma drugo: težiti zajedništvu slobodnih pojedinaca, otvorenosti, suradnji u raznolikosti, od težnje stvaranja istomislećih, kloniranih, poslušnih podanika, i proglašavanje toga jedinstvom i zajedništvom.

str. 102.

TITOVA JUGOSLAVENSKA ARMIJA (JNA) I SAMOSTALNA I DEMOKRATSKA REPUBLIKA HRVATSKA

Iz Titova govora postrojenim elitnim postrojbama JNA prilikom proslave dana Armije, 22.12.1971. u Rudom, mjesec dana nakon gušenja Hrvatskog proljeća

Prije mjesec dana obračunali smo se sa jednom opasnom pojavom, jednim opasnim pokretom koji je u Hrvatskoj uzeo maha, koji je na krilima hrvatskog nacionalizma išao čak za tim da es uspostavi autonomija, a na kraju čak nekakva «nezavisnost» Hrvatska od Jugoslavije! Ma, drugovi (podsmijeh) za to se ne morate brinuti, PRIJE ČE SAVA POTEČI UZVODNO NEGO ĆE HRVATI IMATI SAMOSTALNU DRŽAVU!

Iz govora Blagoja Adžića, Vačelnika Generalštaba JNA na sastanku sa 150 visokorangiranih oficira JNA u Centru visokih vojnih škola u Beogradu, 7. srpnja 1991. godine

Više partija dovelo je narode u sukobe. Rušitelji Jugoslavije preuzeli su vlast i okrutno žele promijeniti društveno uređenje uvođenjem kapitalizma u njegovoj najgoroj formi.

Bez obzira na stavove predsjedništva mi ćemo udariti svom našom snagom. Mi ne možemo više da čekamo i neće više biti povlačenja. Izdaja Jugoslavije je očita i potvrđena je odlukama Slovenije i Hrvatske, a također i od mnogih oficira i vojnika... prijeti spoljna intervencija Njemačke, Austrije, Mađarske i Čehoslovake. Postoji namera da se stvori golema zajednica od 130 mil. stanovnika, a to predstavlja za nas golemu opastnost, jer je to stvarno projekt velike Nemačke.

Izdajice treba ubiti na licu mesta bez milosti i razmišljanja. Trupe pod vašom komandom moraju do kraja da izvrše dobivene zadatke, pa makar pri tome izginuli do posljednjeg.

Nije važno ako pretrpimo velike gubitke. Mi imamo prednost u naoružanju, a rat ne bira svoje žrtve. Gubitke treba ignorirati.

Od sada strahom trebamo prisiliti neprijatelje na kapitulaciju, a to znači upotrijebiti sve snage i otvoriti vatru na svakoga tko se protivi našim akcijama.

Konačno drugovi oficiri, ja vam čestitam da ste izabrani za ove pothvate i zahtevam da u izvršenju ovih zadataka u celosti upotrebite svoje znanje i umeče u bitkama za ostvarenje ideala Oktobarske revolucije i u borbi za Jugoslaviju.

D. Runtič, Rat prije rata, str. 314, 315

Dan iza toga JNA je napala Tenje, Čelije, Erdut i Ilok, na kojima su primljene navedene prijetnje.

Izjava Šime Đodana, ministra obrane RH, 9. srpnja 1991. godine

'Jasno je da je JNA stala na stranu terorista i četnika i očito je da je uz njih Blagoje -~.,:; skupina oko njega.'

O daljnjoj agresiji Titove JNA na području Hrvatske, Slovenije, BiH i Kosova općepoznata je činjenica!

Apel 104. nobelovca za mir u Hrvatskoj objavljen u New York Times-u, od 14. siječnja 1992.

- Prizivamo Zapadne i Istočne vlade da zaustave Jugoslavensku armiju u ludim razaranjima.
- Pozivamo sve dobrotvorne organizacije da pruže pomoć žrtvama jugoslavenske vojne brutalnosti.
- Prizivamo ljude i žene, koji imaju savjest, da dignu svoj glas protiv ravnodušnosti spram vapaja hrvatskog naroda koji je izložen ne samo opasnostima za potpuno uništenje njihove domovine, nego i potpunom istrjebljenju naroda.

Vidi slijedeću stranicu

AN APPEAL BY 104 NOBEL LAUREATES

FOR PEACE IN CROATIA

During the past several weeks the Yugoslav Army has escalated its war against Croatia. Dozens of villages have been razed. Many historic monuments have been destroyed. Several cities, including Croatia's capital of Zagreb, have been bombed. Over 2,000* people have been killed.

This undeclared war has already produced more than a 100,000* refugees. The violence and destruction unleashed in Croatia is on a scale unknown in Europe since the Second World War. Innocent civilians are massacred. Hospitals and places of worship are destroyed. Conscience demands that we raise our voices against this senseless war.

- We appeal to the Western and Eastern governments to stop the Yugoslav Army's wanton destruction.
- We appeal to all humanitarian organizations to provide aid for all the victims of Yugoslav military brutality.
- We appeal to men and women of conscience to speak up against indifference to the plight of Croatian people who are facing not only the danger of total destruction of their country, but also the threat of their own extinction.

Philip W. Anderson, Physics, 1977
Christian B. Anfinsen, Chemistry, 1972
Werner Arber, Medicine, 1978
Colin M.L. Archer, Secretary General / International Peace Bureau, Peace, 1910
David Baltimore, Medicine, 1975
Derek H.R. Barton, Chemistry, 1969
J. Georg Bednorz, Physics, 1987
Baruj Benacerraf, Medicine, 1980
Paul Berg, Chemistry, 1980
Gerd Binnig, Physics, 1986
J. Michael Bishop, Medicine, 1989
James Black, Medicine, 1988
Nicolaas Bloembergen, Physics, 1981
Willy Brandt, Peace, 1971
Joseph Brodsky, Literature, 1987
Thomas R. Cech, Chemistry, 1989
Camilo José Cela, Literature, 1989
Subrahmanyan Chandrasekhar, Physics, 1983
Allan M. Cormack, Medicine, 1979
J.W. Cornforth, Chemistry, 1975
James W. Cronin, Physics, 1980
Jean Dausset, Medicine, 1980
Christian de Duve, Medicine, 1974
P.G. de Gennes, Physics, 1991
Hans G. Dehmelt, Physics, 1989
Johann Deisenhofer, Chemistry, 1988
John Carew Eccles, Medicine, 1963
Manfred Eigen, Chemistry, 1967
Gertrude B. Elion, Medicine, 1988
Richard R. Ernst, Chemistry, 1991
Val L. Fitch, Physics, 1980
William A. Fowler, Physics, 1983
Jerome I. Friedman, Physics, 1990
Milton Friedman, Economics, 1976
Kenichi Fukui, Chemistry, 1981

D. Carleton Gajdusek, Medicine, 1976
Donald A. Glaser, Physics, 1960
Sheldon L. Glashow, Physics, 1979
William Golding, Literature, 1983
Nadine Gordimer, Literature, 1991
Roger Guillemin, Medicine & Physiology, 1977
Herbert A. Hauptman, Chemistry, 1985
Dudley Herschbach, Chemistry, 1986
Gerhard Herzberg, Chemistry, 1971
Antony Hewish, Physics, 1974
Dorothy C. Hodgkin, Chemistry, 1964
Robert Huber, Chemistry, 1988
Francois Jacob, Medicine, 1965
Niels Jerne, Medicine, 1984
Brian D. Josephson, Physics, 1973
Henry W. Kendall, Physics, 1990
Georges Köhler, Medicine, 1984
Arthur Kornberg, Medicine, 1959
Dalai Lama, Peace, 1989
Willis E. Lamb Jr., Physics, 1955
Yuan T. Lee, Chemistry, 1986
Jean-Marie Lehn, Chemistry, 1987
William N. Lipscomb, Chemistry, 1976
Mairead Corrigan Maguire, Peace, 1977
Bruce Merrifield, Chemistry, 1990
Hartmut Michel, Chemistry, 1988
Czeslaw Milosz, Literature, 1980
Cesar Milstein, Medicine, 1984
Rita Levi-Montalcini, Medicine, 1986
Nevill Mott, Physics, 1977
K. Alex Müller, Physics, 1987
Joseph E. Murray, Medicine, 1990
Daniel Nathans, Medicine, 1978
Erwin Neher, Medicine, 1991
Severo Ochoa, Medicine, 1959

Wolfgang Paul, Physics, 1989
Linus Pauling, Chemistry, 1954 & Peace, 1962
Max P. Perutz, Chemistry, 1962
John C. Polanyi, Chemistry, 1986
George Porter, Chemistry, 1967
Vladimir Prelog, Chemistry, 1975
A.M. Prokhorov, Physics, 1964
Edward M. Purcell, Physics, 1952
Tadeus Reichstein, Medicine, 1950
Burton Richter, Physics, 1976
Heinrich Rohrer, Physics, 1986
Carlo Rubbia, Physics, 1984
Abdus Salam, Physics, 1979
Fred Sanger, Chemistry, 1958 & 1980
Robert Schrieffer, Physics, 1972
Glenn T. Seaborg, Chemistry, 1951
William F. Sharpe, Economics, 1990
Kai Siegbahn, Physics, 1981
Claude Simon, Literature, 1985
Herbert A. Simon, Economics, 1978
Hamilton O. Smith, Medicine, 1978
Robert M. Solow, Economics, 1987
Roger Sperry, Medicine, 1981
Jack Steinberger, Physics, 1988
Henry Taube, Chemistry, 1983
E. Donnall Thomas, Medicine, 1990
Samuel C.C. Ting, Physics, 1976
Susumu Tonegawa, Medicine, 1987
Charles H. Townes, Physics, 1964
Desmond Tutu, Peace, 1984
Simon van der Meer, Physics, 1984
Harold E. Varmus, Medicine, 1989
Klaus von Klitzing, Physics, 1985
Ernest T.S. Walton, Physics, 1951

*Since signing of the appeal, the number of Croatians killed has increased to over 3,000. Croatian refugees now number over 700,000.

AMERICAN INITIATIVE FOR CROATIA, INC. 1636 Third Avenue New York N.Y. 10128

In association with Ruđer Bošković Institute, Zagreb • AMA Croatica, N.A. • The American Croatian Society • Relief for Croatia • Other Croatian clubs and organizations

DEKLARACIJA HRVATSKOGA SABORA 1786

- Privrženi najvišim vrijednostima ustavnog poretka Republike Hrvatske i medunarodnoga pravnog poretka;
- Potvrđujući i osnažujući smisao i sadržaj Rezolucije 1481 o međunarodnoj osudi zločin; totalitarnih komunističkih poredaka (režima) koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 25. siječnja 2006. godine;
- Podsjećajući hrvatsku javnost - s osjećajem iskrenoga žaljenja, pijeteta i sućuti prema svakoj i svim nevinim i nemoćnim žrtvama jugoslavenskoga i hrvatskoga komunizma - na brojne zločine koji su u ime komunizma, klasne borbe i diktature proletarijata, počinjeni nad građanima današnje Republike Hrvatske i Hrvatima izvan Hrvatske,
- Zabrinuti zbog činjenice što se u hrvatskoj javnoj upravi i u nevladinim udrugama, nalaze pojedinci koji su izravno sudjelovali u ugrožavanju ljudskih prava tijekom vladavine totalitarnog komunizma u Hrvatskoj;
- Odlučni u nakani da učinimo sve kako se tragična prošlost zločina i povreda teških ljudskih prava u vrijeme totalitarnih poredaka ne bi nikad više ponovila;
- Jedinstveni u osudi svakog pojedinačnog i svih zločina koji su se doista dogodili u vrijeme totalitarnog komunizma u današnjoj Republici Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji;
- Potvrđujući smisao i sadržaj Rezolucije 1096 o uklanjanju naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih sustava, koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 27. lipnja 1996. godine;

Mi, zastupnice i zastupnici Hrvatskoga sabora, na sjednici 30. lipnja 2006., donosimo
DEKLARACIJU
O OSUDI ZLOČINA POČINJENIH TIJEKOM TOTALITARNOGA
KOMUNISTIČKOG PORETKA U HRVATSKOJ 1945. - 1990. GODINE

1. Totalitarni komunistički režimi koji su vladali u Srednjoj i Istočnoj Europi u prošlom stoljeću, a koji su još na vlasti u nekoliko zemalja svijeta, bili su, bez iznimke, označeni masovnim povredama ljudskih prava.

2. Povrede ljudskih prava razlikovale su se ovisno o kulturi, zemlji i povijesnom razdoblju uključivale su pojedinačna i skupna ubojstva i smaknuća, smrti u koncentracijskim logorima, izgladnjivanja, deportacije, mučenja, prisilni rad i druge oblike masovnoga fizičkog i psihičkog terora; progone na etničkoj i vjerskoj osnovi, povrede slobode savjesti, misli i izražavanja, slobode tiska i, također, nedostatak političkog pluralizma.

3. Zločini komunizma su opravdavani u ime »teorije« o klasnoj borbi i načela o diktaturi radništva (proletarijata). Interpretacija oba načela ozakonila je »eliminaciju« ljudi koji su smatrani opasnima za izgradnju novog društva i, kao takvih, neprijateljima totalitarnoga komunističkog režima. Velik broj žrtava u svakoj zemlji bili su državljani te zemlje.

4. Pad totalitarnih komunističkih poredaka (režima) u Srednjoj i Istočnoj Europi nije bio u svim slučajevima, pa ni u slučaju Republike Hrvatske, popraćen nacionalnim i/ ili međunarodnim istragama zločina koje su ti režimi počinili. Dapače, počinitelji tih zločina nisu izvedeni pred sud međunarodne zajednice, kao što je bio slučaj sa stravičnim zločinima koje je počinio nacionalsocijalizam (nacizam).

5. Kao posljedica toga vrlo je niska svijest javnosti bivših komunističkih zemalja, pa i hrvatske javnosti, o zločinima počinjenima od strane totalitarnih komunističkih režima. Komunističke partije su legalne i aktivne u nekim zemljama, iako se u nekim slučajevima nisu distancirale od zločina koje su počinili totalitarni komunistički režimi u prošlosti.

6. Hrvatski sabor je uvjeren da su znanje i svijest ljudi o povijesnim zbivanjima jedan od preduvjeta da se izbjegnu slični zločini u budućnosti. Dapače, moralna procjena i osuda počinjenih zloćina

igraju važnu ulogu u edukaciji mladih naraštaja. Jasan stav međunarodne i nacionalnih zajednica prema prošlosti može i mora biti smjernica za naše buduće akcije.

7. Hrvatski sabor vjeruje da žrtve zločina totalitarnih komunističkih režima koje su još žive ili njihove obitelji, zaslužuju sućut, razumijevanje i priznanje za svoje patnje.

8. Totalitarni komunistički režimi još su uvijek aktivni u nekim zemljama svijeta i zločini se i dalje događaju. Percepcija nacionalnih interesa ne bi smjela spriječiti zemlje u adekvatnom kritiziranju postojećih totalitarnih komunističkih režima. Hrvatski sabor snažno osuđuje te povrede ljudskih prava.

9. Rasprave i o:ude koje su se dosad izvršile na nacionalnoj razini nekih država članica Vijeća Europe. kao i osude zločina totalitarnog komunizma koje sadrži Rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih poredaka (režima), obvezuje i Hrvatski sabor na osudu svakog i svih zločina koji :u u ime totalitarnog komunizma počinjeni nad građanima Hrvatske i Hrvatima u zemlji i svijetu.

10. Hrvatski sabor podržava odluke Vijeća Europe da upravo ta institucija (Viječe Europe) bude forum za raspravu i osudu zločina komunizma na međunarodnoj razini. Skoro sve bivše europske komunističke zemlje su sada njezine članice i zaštita ljudskih prava i vladavina prava osnovne su vrijednosti za koje se zauzima Viječe Europe. Istodobno, Hrvatski sabor smatra da on sam treba postati ključna nacionalna institucija za osudu zločina jugoslavenskog i hrvatskog totalitarnog komunizma te da se sustavnim istraživanjem povijesti tih zločina trebaju baviti znanstvene i pravosudne institucije.

11. Zbog toga se Hrvatski sabor pridružuje Parlamentarnoj Skupštini Vijeća Europe u snažnoj osudi masovnog kršenja ljudskih prava od strane totalitarnih komunističkih režima i istodobno izražava sućut, razumijevanje i priznanje žrtvama tih zločina u Republici Hrvatskoj, Europi i svijetu.

12. Hrvatski sabor se pridružuje pozivu koji je Parlamentarna skupština Vijeća Europe uputila svim komunističkim ili post-komunističkim strankama da u svojim zemljama, ako to dosad nisu učinile, ponovo procijene povijest komunizma i svoju vlastitu prošlost, jasno se distanciraju od zločina počinjenih od strane totalitarnih komunističkih režima i da ih osude bez ikakvih nejasnoća.

13. Hrvatski sabor dijeli uvjerenje Parlamentarne skupštine Vijeća Europe da će ova jasna pozicija međunarodne zajednice omogućiti daljnje pomirenje. Dapače, da će moguće ohrabriti povjesničare širom svijeta da nastave svoja istraživanja usmjerena prema određivanju i objektivnoj provjeri toga što se dogodilo.

Klasa: O 18-OS/06-O 1 /03 Zagreb, 30. lipnja 2006.
Predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, v.r.

– –

HRVATSKI DOMOBRANCI IN CIVILISTI POMORJENI V SLOVENIJI OD 23. maja 1945.

Žrtve križevega pota od Dravograda do hrvaške meje	145.000
Žrtve v Kočevskem Rogu	41.000
Žrtve v Zasavskem hribovju	24.000
Žrtve v Brežiškem polju - Mostec	6.000
Žrtve Krakovski gozd -11 grobišč - glej slike	5.000

Žrtve del hrvaške vlade in otroci ter nune Lancovo	1.300
Žrtve Crni Grob - ostanek vlade pobite v Lancovu	200
V slovenski zemlji pomorjeni Hrvati	190.000

Iz zbornika, Tudi mi smo umrli za domovino, str. 421., Ljubljana 2000.

ZAKLJUČAK
Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca potaknuti smo na upozoravanje hrvatskih građana, a na poseban način hrvatskih institucija i osoba izjavnog i političkog života, na neprimjerene i neprihvatljive načine i metode u vođenju države, ukoliko ona želi biti demokratska i respektirana od svojih građana i vanjskog svijeta.

Iz ovdje navedene Rezolucije UN-a, koja je danas općeprihvaćena u svijetu, i Rezolucije VE koja obvezuje sve svoje članice u europskim zemljama - a Republika Hrvatska je potpisnica obiju Rezolucija - te Saborske deklaracije koju je sama RH donijela i samo malog broja dokumenata iz samo nekoliko segmenata hrvatskog življenja u jugoslavenskoj komunističkoj diktaturi, pod diktatorskom palicom J.B. Tita, ukazuje na to da negdje nešto nije u redu. Nešto očito nije uredu sa sadržajem u Rezolucijama i u Deklaraciji, ili nije uredu sa svakodnevnom praksom u Hrvatskoj, koja je upravo suprotna od onoga što Rezolucije zastupaju i traže od potpisnika.

Bilo koje o:,biljno demokratsko društvo i ozbiljna demokratska država ne mogu živjeti po dvostrukim standardima - jedne potpisivati i propovijedati za vanjski svijet, a sasvim suprotne nametati u vlastitoj državi.

Gospodo potpisnici - koji ste potpisivali ili dizali ruke za potpis - uime svih nas građana Republike Hrvatske, jednoga ćete se dana morati odreći ili već prihvaćenih dokumenata koji obvezuju ili prakse koju zasigurno ne možete uskladiti s proklamiranim rezolucijama.'

Veličanje J.B. Tita i zadržavanje imena ulica i trgova po cijeloj Hrvatskoj, a posebno onog najljepšeg u glavnom gradu Zagrebu, sigurno ne može biti osuda počinjenih zločina (koja) „igra važnu ulogu u edukaciji mladih naraštaja" i biti "jedan od preduvjeta da se izbjegnu slični zločini u budućnosti". Ostavimo Tita povijesti i povjesničarima i vratimo hrvatskim ulicama i trgovima dužno poštovanje.

Vratimo trgu njegovo prvotno ime, Kazališni trg, ime koje više nitko nikada neće trebati mijenjati.

Demokracija i ljudska prava i slobode ne poznaju dvostruke standarde. Njihova autentičnost se mjeri jedino stupnjem usklađenosti između proklamiranog i življenog.

Pokažite nam dosljednost, ili ne zaslužujete naše povjerenje!

KRUG ZA TRG

Građanska inicijativa za povratak imena Kazališni trg zagrebačkom Trgu nazvanom imenom komunističkog diktatora maršala Tita

Skupštini Grada Zagreba, 10 000 Zagreb

ZAHTJEV

Mi, ovdje okupljeni građani, a povodom Međunarodnog dana ljudskih prava, zahtijevamo da Skupština Grada Zagreba smjesta provede postupak kojim će se Trgu maršala Tita vratiti ime Kazališni trg.

Maršal Tito komunistički je diktator odgovoran za najteža kršenja ljudskih prava.

Pozivamo se na Rezoluciju Ujedinjenih naroda o pravima čovjeka, na Rezoluciju Vijeća Europe o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih režima od 25. siječnja 2006. te na Deklaraciju Hrvatskog sabora o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj od 30. lipnja 2006.

Navedeni, te i drugi dokumenti i zakoni, zahtijevaju uklanjanje nasljeđa bivših komunističkih režima. Ti su režimi, a Titov režim na osobit način, masovno i pojedinačno ubijali i egzekutirali, mučili do smrti u logorima, fizički terorizirali, progonili zbog nacionalne ili vjerske pripadnosti, te kršili slobodu svijesti, mišljenja i izražavanja.

Hrvatska se država obvezala da će poticati jasnu društvenu osudu počinjenih zločina te da če se brinuti o edukaciji mladih o tom teškom i tragičnom razdoblju.

U tom je smislu potpuno neprihvatljivo da se trg - na kojem je sjedište Sveučilišta u Zagrebu i Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, uz Hrvatsko narodno kazalište, KUD Lado i druge ugledne institucije - zove imenom komunističkog diktatora.
Povrh toga, svi dokumenti o osudi komunizma, pa tako i Deklarcija Hrvatskog sabora, ističu da žrtve i njihove obitelji zaslužuju suosjećanje, razumijevanje i priznanje za patnje. A umjesto da obvezatno osiguraju ta prava, vlasti u Zagrebu prisiljavaju žrtve i njihove obitelji na vožnju tramvajima u kojima se postaja kod Hrvatskog narodnog kažališta najavljuje imenom zločinca. Veličanje komunističkog diktatora Tita, a time i totalitarnog sustava kojemu je bio na čelu, u sukobu je s bitnim demokratskim vrijednostima i teška je zaprjeka demokratskom napretku hrvatskog društva.

Stoga zahtijevamo da odmah promijenite ime toga trga!

Na javnom okupljanju Građanske inicijative Krug za trg
pred Hrvatskim narodnim kazalištem u Zagrebu
13. prosinca 2008.

U ime sudionika javnog okupljanja
Maja Runje, članica Koordinacijskog odbora Kruga za trg
10 000 Zagreb, Jurjevska 47a